

ניתן לצלם
לזיכוי הרבים

מיועד לזוגות
נשואים בלבד

מאמר

צניעות האשה

ע"פ פנימיות התורה
מהדורה מורחבת עם הוספות

מתוך המהדורה החדשה
של סדרת הספרים
"סוד החשמל"

ירושלים תש"ע

חלק מההסכמות שנתנו לספר 'סוד החשמל'

הרב יחיאל פישל אייזנבאך
ראש ישיבת "שער השמים"
 ללימוד תורת הגולה והנסתר
 בירושלים עיר"ק

שריה דבליצקי
 בני ברק, רחוב ירושלים 50
 טל. 6182649
 פקס. 6181091

בס"ד, יום ג' חשוון תשס"ג

הנה בא אלי האברך היקר עוסק באורייתא תדירא בגולה ובנסתר הרה"ג ר' יקותיאל פיש שליט"א ובידו ספרים שחיבר שהם דרושים וביאורים יקרים מעורבים בפשטי גולה ונסתר יחדיו. והנני סומך על מכתב ידידי הנכ"י הרה"ג בגולה ובנסתר ר' משה ש"ץ שליט"א, שכתב אלי שהם דברים נחמדים וראויים לשולחן מלכים, ולכן הנני מברכו ומאחל לו שיוזכר להוציא ספרים יקרים אלה וגם כל מה שחננו הית"ש בהבנת תורה"ק בכל ענפיה, ומתוך מנוחת הנפש וישוב הדעת, ובמהרה נזכה להתגלות כבוד שמו ית"ש ולקיום כל היעודים בב"א.

ובאתי על החתום יום תני"ל
 שריה דבליצקי

שריה דבליצקי
 רח' ירושלים 50, בני ברק
 03-6182649

יום טו' בחשוון תשס"ד פניה"ק ירושלים ת"ו

הובא לפני הספר "סוד החשמל" שכתב הרב יקותיאל זאב פיש שליט"א המבאר את סוגיית החשמל על פי יסודות הזוהר הקדוש בשפה פשוטה המבארת לכל נפש, ובודאי יהיה תועלת ללומדי הגולה וללומדי הנסתר להבין הדברים, ויהיה לחיזוק הקדושה ולקרב הגאולה בב"א.

אשר נכתב על ידי הרב יקותיאל זאב פיש שליט"א

משה הלברשטאם
 חבר הבר"צ העדה החרדית
 ראש ישיבת "דברי חיים" שטאקאוויץ
 מח"ס שו"ת "דברי משה"
 פעילות ירושלים חובב"א
 רח' יסוד 8 סל. 8370514

YAAKOV MEIR SHECHTER
 Rav Yehivva Hanekebulon
 "Shaar HaSukiyim"
 President "Knesset Of Institutions"
 JERUSALEM
 32 Chevas Shav St. Tel. 972-02-627689

יעקב מאיר שכטער
 ר"ם ישיבת המקובלים "שער השמים"
 מנ"ח מוסדות ק"ן אור
 מתי"ק ירושלים חובב"א
 רח' התת טרם 32 סל. 02-6276839

1/25

בעזרת מרחשון תשס"ד

אמירה נעימה כתיבא וחיבא למעב"ת הרה"ג בחדרי תורה וגם בנסתרות ידו הט"ה מוה"ר יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א, על ספרו "סוד החשמל" בו העלה מנגני המלך מלכו של עולם האורות והידושי תורה מתוקים אשר יתענגו בהם עמלי תורה וחובבי תושיה להלהיב הנפש והלב לאהבתו ית"ש.
 יהי ה' אלהיו עמו ותעשינה ידו תושיה לברך על המוגמר, ויפוצו מעינותיו חוצה בבתי מדרשות, ויוסיף אומץ בתורה הקדושה ללמוד וללמד מתוך שמחת לב ושפע קודש לאישט"א.

נכתב על ידי הרב יקותיאל זאב פיש שליט"א
 יום ג' חשוון תשס"ג

משה הלברשטאם
 חבר הבר"צ העדה החרדית
 ראש ישיבת "דברי חיים" שטאקאוויץ
 פעילות ירושלים חובב"א

הן ראיתי את גליונות הדפוס, דרושים יקרים על סוד החשמל, מאת האברך היקר הרה"ג יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א בנו של יקרו, צנא מלא ספרא וידר נערוי הרב הגאון ר' יעקב יחזק"ל פיש שליט"א, ובן חכם שיטת אב. ומאד נהייתו מכתביו היקרים, אשר אברך צעיר לויים משתעשע בדרושי התורה ע"ם החשמל, המיוסדים על הזוהר הק' ותיקונים, אגדות חז"ל ומתורתו של הרב בעל התנאי ז"ע. ודרושו הם על דרך המקובלת, וראוי לעלות על שולחן מלכים.

ואברכו שיטתא ה' חילו, ויפוצו מעינותיו חוצה ויזכה רבות בשנים לשבת בבית ה' על התורה והעבודה בהרחבת הדעת ונחת דקדושה עדי נזכה בקרוב שניפוק מבי גלותא ברחמי ותיטלא הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים.

אשר נכתב על ידי הרב יקותיאל זאב פיש שליט"א

מעונינים לעזור בהפצת חומר בנושא הצניעות לזיכוי הרבים ?
נא להתקשר - "קול הצניעות" טלפון: 0527-120-948
המעונינים להפיץ חוברת זו בלבד נא להתקשר לטל 057-3109982

ניתן להשיג את החוברת ללא תשלום:

בירושלים משפחת פיש רחוב גבעת שאול 30

משפחת פיש רחוב גבעת משה 12 טל: 025373351

בבני ברק משפחת פיש רחוב קוטלר 21 טל: 036188995

המעונינים לקבל את החוברת או את העלונים שיוצאים

מזמן לזמן בדואר אלקטרוני, ישלחו הודעה לכתובת

המייל: fish@neto.net.il

כל הזכויות שמורות

הארות על החוברת נא לשלוח רק בכתב לפי הכתובת:

יקותיאל פיש

רחוב גבעת שאול 30 ירושלים.

פקס: 073-7254480

סדר ועימוד – "המד" ט. מן 02-6516515

מאמר צניעות האשה

אנפין ונוקביה, שמזדווגים באותה בחינה, והנוקביה מולידה את העולם שתחתיה וכו'. וכן מובא ב'שער מאמרי רשב"י' להאריז"ל (ע"ט) שהאשה מקבלת את החיות של רמ"ח איבריה מהבעל בזמן הזיווג והיא תלויה בבעלה בדבר זה, ולכן היא פטורה מרמ"ח מצוות עשה, (ע"ש מדוע דוקא מ"ע שהזמן גרמא), והחיות של השס"ה גידים יש לה מעצמה. ורואים שהאשה אין לה חיות פנימית אמיתית משלה ברמ"ח איבריה, ואת החיות האמיתית היא מקבלת מבעלה בזמן הזיווג.

וכן מצינו בזהר (וישב קפא:) שאיש הוא בבחינת נשמה, והגוף שלו היא אשתו, ובזמן הזיווג הגוף מקבל את חיות הנשמה שלו, ודבר זה ידוע בגשמיות שהאשה מקבלת שלמות נפשית ורוגע פנימי בחייה מחיי האישות. וכפי שמצינו בגמ' (קידושין ז.) **טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו.** וכן מצינו בגמ' (כתובות סה:) שזיווג נקרא אכילה, ומצינו בגמ' (נדרים כ:) שזיווג נקרא שתיה, ורואים שזיווג מחיה את האשה בבחינת אכילה ושתיה וכן מצינו בגמרא (שם) שאשה המכינה את עצמה ליחוד עם בעלה נמשלת לעורכת שלחן.

מובא ברקאנטי על התורה' (פרשת לך לך) שלקייחת שרה ב' פעמים מבית אברהם לפרעה ולאבימלך, מרמזת על חרבן בית המקדש ב' פעמים. ולכאורה צריך באור הרי פרעה ואבימלך לא עשו מעשה זנות, ומדוע ההרהור שלהם בשרה כל כך חמור. וכן מצינו בגמ' (יומא כט.) **הרהורי עברה קשו מעברה,** וצריך להבין מדוע ההרהור חמור יותר ממעשה עברה עצמו.

נראה לבאר את חמור האסור לאשה לגרם לאדם להרהר בה, דבזמן הזיווג האשה מקבלת מבעלה את השפע שהקב"ה מעביר דרך הבעל. ושפע זה יש בו נתינת חיים לאשה עם כל הפרטים הכלולים בחייו של אדם, כמו שכתוב (קהלת ט, ט) **"ראה חיים עם אשה אשר אהבת".** דבזמן הזיווג יש נתינת חיים לבעל ולאשתו, כפי שבארנו במאמר 'סוד החצי' שהבעל משפיע לאשתו חצי משפע החיים שהוא מקבל לעצמו. ובזכות השפעה זו הוא זוכה לחדש את השפע עבורו, כפי שהדבר נעשה בספירות הפרצופים העליונים, שפרצוף אבא משפיע לפרצוף אמא חצי מהשפע שהוא קבל מהעולם שמעליו, ומחצי זה היא מולידה את העולם שתחתיה שנקרא פרצוף זעיר

דעשה. רואין ש'הרח"ם מקבל את חיות הרמ"ח.

וכן נראה דהחלשות הזכר במעשה הזווג היא בגלל החיים שיצאו ממנו, אף על פי שבארנו במאמר 'חשמל חמה' שהחלשות הזכר היא בגלל אחיזת הקלפות במעשה הזווג, הבאור הוא שבגלל אחיזת הקלפות התחדשות החיים אצל הזכר היא לא מיד, וזה גורם את החלשה. וכן בהעלאת מיין נוקבין, כשם שרואים בפרצופים העליונים כשהנוקבא מעלה מיין נוקבין, היא מעלה את כל מה שיש לה, וכשהיא מקבלת את התחדשות החיים במיין דכורין היא מקבלת קודם את מה שהיה לה, וביחד עם זה היא מקבלת את החיים החדשים, כן השתלשל בגשמיות שהעלאת מיין נוקבין גורמת את החלשות הנוקבא כי כל כחה יוצא ממנה, וההתחדשות עורכת זמן, כדבארנו.

ואם אדם זר מהרהר באשה, הסטרא אחרא פותח את השפע של האשה שהרהרו בה ומוריד את זה דרך החמום באדם המהרהר, והוא כביכול גונב לה את השפע האמתי שלה, ואף על פי שאינו עושה מעשה, עצם ההרהור כבר גונב את השפע שירד אצל הזכר המהרהר. ודבר זה פוגם בחיים של האשה שאינה מקבלת מבעלה את השפע האמתי שלה וכו'. וכן האדם המהרהר באשה

והוסיף הרה"ג ר' צדוק ניסן שליט"א שקודם הנשואין אין לאשה מנוחה ושקט נפשי, כמו שכתוב (רות א, ט) **"יתן ה' לכם ומצאן מנוחה אשה בית אישה"**. וכן מובא בשו"ע (יר"ד נדרים רכח מג) **"המזדווגין עצמם יקראו משדכים, כי תרגום "ותשקט הארץ" ושדיכת ארעא. מענין "ומצאן מנוחה"**. וכן מצינו במדרש (רות רבה ב, טו) **"ומצאן מנוחה אשה בית אישה" מכאן שאין קורת רוח לאשה אלא בבית בעלה**. וכן מובא בספר 'שפת אמת' (פרה תרנ"ו) **עקר מנוחת האשה להיות נמשכת אחר אישה. מצינו** בזהר חדש (שה"ש פד.) שהאשה קדם הזווג יש לה צבע שחור, ובזמן הזווג כשמקבלת את צבע הלבן מהיסוד, הלבן מתגבר על השחור והיא נהפכת ללבן. ועל זה כתוב **"שחורה אני ונאווה"**, שחורה קדם הזווג, ונאווה לאחר הזווג. ומבאר לדברינו דקדם הזווג האשה היא בבחינת שס"ה גידים שבהם זורם הדם האדם, לכן היא בבחינת שחורה, דמובא בגמ' (נדה יט.) ששחור הוא צבע אדם שהתקלקל ונהיה שחור. ולאחר הזווג כשמקבלת את החיות של רמ"ח איברייה מהבעל, היא בסוד לבן המרמז על חיות האברים השייכים למדת החסד הנרמז בלבן. וכן מצינו בזהר (תיקונים לט.) **וחבורא דתנוייהו רח"ם, דאיהו רמ"ח פקודין**

שהרבה שפע ירד ללעמת זה. (ע"ש בזהר שפרעה נענש עונש מיוחד במכת צפרדע שנכנסו הצפרדעים בחדר משכבו ועל מטתו בגלל צורת שרה שהיתה שם).

ואאמו"ר הוסיף שחרבן בית ראשון שנגרם מלקיחת שרה לפרעה היה רק שבעים שנה, כיון שהיה הרהור בלבד, מה שאין כן חרבן בית שני שנגרם מלקיחת שרה לאבימלך, ששם היה גם משמוש היד, כמובא במדרש (ילקוט וירא צ), נמשך כבר קרוב לאלפים שנה.

ודבר זה מצוי באשה שאין לה די ספוקה מבעלה שמחפשת להתבלט בחוץ וכו', והיא לא מבינה שהיא גורמת לעצמה את חסר הספוק. דאשה צנועה זוכה לקבל את השפע האמתי שלה שמביא אותה לספוק משלם בכל עניני החיים, ואינה נצרכת לחפש חס ושלום תשומת לב מהקלפות בחוץ.

וגם בעל שרואה שאשתו אינה מתנהגת בצניעות כהלכה בלבושה ודבורה וכו', שיקפיד לזהר מאד בהסתכלות והרהור באשה אחרת. ובפרט לשמר את עצמו בזמן הזיווג מהרהור באשה אחרת, כמובא בשו"ע (או"ח רמ ב), כדי להעביר לאשתו את השפע האמתי שיתן לה את הספוק המשלם, ולא תצטרך לחפש חס ושלום במקומות אחרים.

מובא בפירוש הגר"א על ספר 'צירה' (ד ז) שי"ב חושין הם כנגד י"ב שבטים.

זרה גורם לאשתו להשפיע לה שפע של אשה אחרת שיירד אצלו. ואם אינה מקבלת את החיים האמתיים שהקב"ה יעד עבורה, היא תהיה חסרה ותרגיש שכביכול חסר לה משהו.

וכן רואים שהתורה הסמיכה בעשרת הדברות, את "לא תנאף", "לא תגנוב", לרמז שהנואף הוא גם גונב.

וכן פרעה ואבימלך אף על פי שלא עשו מעשה, עצם הרהור גרם שיירד אצלם שפע של קדשה שהיה שייך לשרה, ומזה השתלשל חרבן בית המקדש, ששפע הקדשה ירד לחיצונים באותה בחינה. דבית המקדש הוא מקום היחוד של קב"ה ושכינתיה. ושרה מסמלת את הנקבה הכללית שנקראת שכינה, ששרתה בבית המקדש. כמובא בזהר (לד לד פא): שאברהם אמר על שרה "אחותי היא" לרמז על השכינה שנקראת אחותי, ואם הם גנבו את השפע של שרה, הם כביכול גנבו את השפע של השכינה הכללית שהיתה בבית המקדש, ולכן זה גרם את חרבן בית המקדש. וכן מצינו בזהר (ורא ל) פרעה הראשון בשעה שגלקה שרה אצלו, רמז לאמנים וצירו אותו דיוקן בחדרו על מטתו בקיר, לא נחה דעתו עד שעשו דיוקן שרה על לוח עץ וכאשר עלה למטתו העלה אותו עמו. רואים שהיה כאן הרהור תמידי של פרעה בשרה, ומזה השתלשל חרבן בית המקדש,

הנמשכין ונתנים ממנו אליה, ועתה בהסתלקותם יש פירוד ביניהם. רואים שהקשר האמתי בין ז"א לנוקביה הוא רק בזמן שז"א מעביר לנוקביה את השפע שלה, ואם אין לז"א מה להשפיע יש פירוד ביניהם, ומזה נלמד לאדם התחתון. וכן מצינו בזהר (תרומה קעא.) שאין השראת השכינה בחוץ לארץ, כיון שהשכינה היא בחינת אשה צנועה שאינה יוצאת ממקומה. ומבאר לדברינו כיון שבחוץ לארץ שולטים הקלפות, השכינה לא רוצה לצאת שלא יגנבו לה את השפע, וזה סוד הצניעות.

מובא בשם הגר"א שכמו שמצוה לאנשים לשים כל יגיעתם בתורה, כך מצוה לנשים לשים כל יגיעתן בצניעות. ומבאר לדברינו דכשם שהיגיעה בתורה דואגת לאדם שיקבל את השפע האמתי שלו מצד הקדשה בכל הענינים, כך הצניעות לאשה פועלת את אותה פעלה ממש. וכן כתב ה'חפץ חיים' שכל ההשפעות וההצלחות בגשמיות, וברוחניות, ובפרנסה הן בזכות הצניעות. וכן הפתוב המדבר על אגס אשה (דברים כב, כט) "ונתן האיש השכב עמה לאבי הנעך חמשים כסף ולו תהיה לאשה" ר"ת כוחל"ת, דזה שהאשה כוחלת ופוקסת ומיפה את עצמה היא גורמת לתוצאה של האגס והיא גם כן אשמה בזה. וכן הפתוב (במדבר כד, כ) "ויאמר ראשית גוים

וחוש ההרהור כנגד שבט יששכר. נראה שיש כאן רמז שהשכר הגדול שאדם זוכה, הוא בזכות שמירת ההרהור, היינו ששומר את עיניו וכו', שלא לבא לידי הרהור.

מצינו במדרש (במדבר א, ג) **יפה היא הצניעות**. וכן מצינו במדרש (פסיקתא מו, א) **אין לך חבה לפני המקום מן הצניעות**. רואים שבצניעות יש יופי וחבה. ומבאר לדברינו דצניעות מעוררת חבה ויופי, כיון שכל אחד מרגיש שהוא מעביר או מקבל את השפע האמתי, והקשר הוא משלם. וכן **חבה** בגימטריא שם י"ה המסמל את השכינה ששורה בין איש ואשתו.

מצינו בגמ' (יבמות סג:) **אשה יפה אשתי בעלה מספר ימיו כפלים**, ורש"י שם נדחק לפרש על פי פשט שהוא שמח בה ודומה לו כאלו ימיו כפלים, ומבאר לדברינו דאשה צנועה שהיא יפה בעיני בעלה, הוא מקבל את החיים שלה כדי להעביר לה, ומספר ימיו **כפלים** ממש.

מובא ב'שער הפנונות' להאריז"ל (תפילין ח"א ע' סג) **והנה נודע כי ביום יש קירוב לז"א עם נוקביה לפי שיש בהם בחינת מוחין. אבל בלילה שהמוחין מסתלקים לגמרי שאף הרשימו מסתלק, אז הוא זמן פירוד בין ז"א לנוקביה, לפי שהבחינה שהיתה מקשרת אותם היו המוחין**

מאמר צניעות האשה

ה

וְכֵן מְצִינּוּ בַזְהָר (ויצא קנ"ד) הַרְהוּר עֶקֶר
הוא, וְעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה וכו', שֶׁהַרְהוּר
הוֹלֵךְ וְנִדְבֵק בְּאוֹתָהּ טָפָה, וְהַכֵּל חוֹזֵר
אֲחֵר הַרְהוּר וּמְחַשְׁבָּה. וְכֵן מוּבָא בְּפֵרוּשׁ

הַר"א ש' (נדרי"ם כ:) הַמְחַשְׁבָּה בְּאִשָּׁה אַחֲרֵת
בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ קְרוֹבִין הַבָּנִים לְצַד
מִמְזוּרוֹת. וְכֵן מוּבָא ב'שִׁיטָה מְקַבְּצַת' (שם) כָּל
הַמְשַׁמֵּשׁ בְּכוֹס זֶה וְנוֹתֵן עֵינָיו בְּכוֹס אַחֵר
נַעֲשֶׂה שְׁמוּשׁ בְּאִשָּׁה זֹו כְּמִי שֶׁאֵינּוּ עַל
גּוֹפָה וְהַבָּנִים קְרוֹבִים לַיָּדִי מִמְזוּרוֹת. וְכֵן
מוּבָא בְּרִבְנּוּ בַחֲנִי (ויקרא יט, ב) שֶׁהַמְחַשֵּׁב

בְּאִשָּׁה אַחֲרֵת אוֹתָן בָּנִים נִקְרָאִים אֱלֹהֵי
מִסְכָּה. וְכֵן מוּבָא בְּפֵרֵ"ח לְהַאֲרִיז' ל' (ח"א ע'
ש"מ) הָאָדָם הַמְתַּעוֹרָר מִשְׁנֵתוֹ בְּקִשּׁוּי
אֶבֶר, הֵינּוּ כְּשֶׁמְתַּעוֹרָר וּמוֹצֵא עֲצָמוֹ
בְּקִשּׁוּי אֶבֶר, אִזּוֹ יִזְהַר מְאֹד שֶׁלֹּא יִבְעוֹל
חֵס וְשָׁלוֹם עִם הַקִּשּׁוּי הַהוּא, כִּי יִצְאוּ
בָנָיו פְּגוּמִים, וְאֵלּוּ בָנִים הַיּוֹצְאִים מִזֶּה
הַזּוּיג נִקְרָאוּ בְּנֵי תְמוּרָה בְּעֵצָם. וְאִם הֵיא
מְעַבְרַת גַּם בֵּן מוֹלִיד רוֹחִין שְׂדִין וְלִילִין,
שֶׁהַכֵּל צָרִיךְ שֶׁיָּבֵא בְּכוֹנָה שְׁנֵיהֶם. וְכֵן

הַפְּתוּב הַמְדַבֵּר עַל הַמְלָאךְ הַמְמַנָּה עַל הַהֲרִיזוֹן,
(איוב ג, ב) "יּוֹם אֲנֹלֵד בּוֹ וְהִלְלָה אֲמַר ה' הָרָה
גְּבִיר" ס"ת הַרְהוּר, לְרַמֵּז שֶׁהַרְהוּר הוּא
תַּחֲלַת הָעֵבוֹר.

מְצִינּוּ בַגִּמ' (נדרי"ם כ:) וְאֲמַר לִי, כְּדִי שֶׁלֹּא
אֲתָן אֶת עֵינֵי בְּאִשָּׁה אַחֲרֵת,

עֲמַלְק וְאַחֲרֵיתוֹ עַדִי אֲבַד' ס"ת תְּמַרוֹק"י,
דְּבַדְבָּרִים אֵלּוּ יֵשׁ אַחִיזָה לְעַמְלַק הַמְסַמֵּל אֶת
הַיָּצָר הַרַע וּמַשֵּׁם בְּאוֹת הַחַיּוֹת וְהַרְאֵשִׁית שֶׁל
עֲמַלְק.

מְצִינּוּ בַגִּמ' (סוטה י') אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן כָּל
הַמְזַנֶּה אִשְׁתּוֹ מְזַנְנֵת עֲלָיו, וּמְבֹאֵר
הַמַּהֲר"ל (ח"א ש"ם) כָּל הַמְזַנֶּה אִשְׁתּוֹ מְזַנֶּה
עָלָיו. פְּרוּשׁ כִּי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה מִתְיַחֲסִים
בְּחִבּוּר שְׁלֵהֶם וְכֹאשֶׁר הָאִישׁ מְזַנֶּה וְאֵין
חִבּוּר מִיַּחַד לְאִשְׁתּוֹ לְגַמְרִי. בְּאִפְסָן זֶה
וּבִיחּוּס זֶה לְאִשְׁתּוֹ יֵשׁ חִבּוּר אֵלָיו, וְיֵשׁ
לָךְ לְדַעַת כִּי הָאִישׁ הוּא צוֹרָה לְאִשָּׁה,

הַצּוֹרָה הֵיא מִיַּחַדָּת הַחֹמֶר עַד שֶׁאֵין לוֹ
הַסְרָה מֵאֹתוֹ, וְכֹאשֶׁר אֵין חִבּוּר לְצוֹרָה
בְּחֹמֶר לְגַמְרִי, אִזּוֹ הַחֹמֶר פּוֹשֵׁט צוֹרָה
וְלוֹבֵשׁ צוֹרָה אַחֲרָת, וְזֶה שֶׁאֲמַר כָּאֵן
כֹּאשֶׁר הָאִישׁ מְזַנֶּה וְאֵין לוֹ חִבּוּר לְגַמְרִי
אֶל הָאִשָּׁה שֶׁהֵיא נְחַשְׁבֶּת כְּמוֹ חֹמֶר, גַּם
אִשְׁתּוֹ פֹּשֵׁטָה הַצּוֹרָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא קַל
לְהַסִּיר כֹּאשֶׁר אֵין צוֹרָה מִיַּחַדָּת אֶל
הָאִשָּׁה וְהֵבֵן זֶה, רוֹאִים שֶׁאָדָם הַמְזַנֶּה יוֹצֵר

מִצָּב שֶׁל פּוֹשֵׁט צוֹרָה וְלוֹבֵשׁ צוֹרָה אַחֲרָת,
וְהֵם דְּבַרְיֵינוּ שֶׁבְּזִמְן הַזּוּיג הָאִשָּׁה לֹא מְקַבְּלַת
אֶת הַצּוֹרָה הָאֲמַתִּית שְׁלֵהָ. וְכֵן מְצִינּוּ בַזְהָר
(ויצא קנ"ה) שֶׁהַרְהוּר בְּאִשָּׁה אַחֲרֵת מִחֲלִיף נִפְשׁ

תַּחַת נִפְשׁ, וְלָכֵן הַיָּלֵד שֶׁנוֹלַד נִקְרָא בֵּן
תְּמוּרָה, לְרַמֵּז שֶׁהַחֲלִיפוֹ לוֹ אֶת הַנִּפְשׁ.

מאמר צניעות האשה

שזרע לבטלה של זכר מתלבשים עליו השדים בגלל השפע הטמון בו, כך בזרע לבטלה של האשה יש שפע מיין נוקבין והשדים מתלבשים עליו.

כתוב (דברים כב, ח) **"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו"**. מובא בספרים ש"מעקה"ה ר"ת הרהורי עברה קשים מעברה. נראה לבאר על פי דברינו **"כי תבנה בית חדש"** מרמז על נשואין, **"ועשית מעקה לגגך"** שצריך לשמור את עצמו מהרהור באשה אחרת, **"ולא תשים דמים בביתך"** ולא ישפיע לאשתו שהיא ביתו, שני מיני דמים אחד שלה ואחד של אשה אחרת חס ושלום, **"כי יפל הנפל ממנו"**.

מצינו בגמ' (יומא מז.) **תנו רבנן שבעה בנים היו לה לקמחית וכלן שמשו בכהנה גדולה, אמרו לה חכמים מה עשית שזכית לכך אמרה להם מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי. וכן מובא שם אמרו עליו על רבי ישמעאל בן קמחית שהיה חופן ארבעת קבין במלוא חפניו ואומר כל הנשים זרדו וזרד אימא עלה לגג. ומבאר רש"י בשכבת זרע קאמר, שאין יצירת הולד מכל הטפה אלא מן**

ונמצאו בניו באין לידי ממזרות. ומקשה הספר 'משכן ישראל' מדוע הוא אמר **בניו**, ה"ה צריך לומר **ונמצאו בני** ומביא שם (עמ' מג) בשם הרה"ג ר' מרדכי גרוס שליט"א שאמר בשם ספר 'קדושים תהיו', **שבניו** מרמז גם על בני האחרת, משום כח החושב בנחשב. ומבאר לדברינו כיון שגנבו לה את השפע האמתי שלה, הילדים שלה לא יהיו לגמרי מהשפע שלה, ובאין לידי ממזרות. ומזה מוסר גדול לאשה שמכשילה אחרים, שפוגמת את בניה, גם אם בעלה צדיק ואינו מהרהר באשה אחרת.

מובא בשער הפנות' להאריז"ל (ח"א שסד) **כמו שיוצאין המזיקין אלו מן האדם המוציא שכבת זרע לבטלה, להיותו בלא אשה, כך האשה בוראה מזיקין בלא איש, וזה נרמז בפסוק "לא תאנה אליך רעה", רוצה לומר לא תאנה אליך שאתה זכר, הרעה שהיא לילית אשת זנונים, "ונגע לא יקרב באהלך", רוצה לומר נגע שהוא סמא"ל דכורא, אל יקרב באהלך שהיא אשתך. ומבאר לדברינו דאשה המהרהרת באדם זר היא מזריעה ומוציאה את המיין נוקבין שלה שבו טמון כחה, כדי לקבל את השפע דרך אדם זר, ובזמן היחוד עם בעלה אין חבור מיין נוקבין ומיין דכורין באפן הראוי. וכשם**

ותמר, ומבאר ה'חיתם סופר' (תורת משה בראשית כד, טד) ש'שתים נתפסו בצעיף וילדו תאומים רבקה ותמר, ותהיה הפונה להורות פי לפי רב צניעות האשה כן תפקד בבנים, כענין "אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך", וזה יורה בזה פי שנים נתפסו בצעיף שהוא פסוי ועטוף יתר, ונפקדו ללדת שנים שנים, ואחר שהיה בשתים, לא מקרה הוא, כי אם בעצם מן השמים על צניעותן ביותר. וכן מצינו במדרש (במדב"ר ח, ט) בזמן שהיא נוהגת בעצמה דת יהודית שהיא צנועה זוכה שיוצאין ממנה בנים בעלי מקרא בעלי משנה בעלי מעשים טובים. וכן מצינו בגמ' (עירובין כא:) "ועל פתחינו כל מגדים" אלו בנות ישראל שמגידות פתחיהן לבעליהם. לשנא אחריןא, שאוגדות פתחיהן לבעליהן. רואים שבזכות הצניעות זוכים לפרות חשובים [מגדים], המרמזים על בנים מבחרים.

מצינו בגמ' (סנהדרין מה.) אמר רבה גמירי אין יצר הרע שולט אלא במי שענינו רואות. היינו שהסתכלות באשה גורמת שהאדם יהרהר באותה אשה, ואינה גורמת הרהור באשה אחרת, לכן מתיר רבי יהודה לסקל אשה בלי בגדים, כי אשה זו נסקלת ולא גבאו להרהר בה, ואין חשש

הרהור שבה, זרד לשון חבילי זרדים, כלומר ברור טפה שקלטה אמי הזרד גבר ועלה לגג. ורואים שבזכות הצניעות היא זכתה לקלט את שכבת הזרע המבחרת ביותר, ולכן בניה היו בריאים ומבחרים בגופם ובנשמתם.

מצינו בגמ' (שבועות יח:) אמר רבי אלעזר כל המקדש את עצמו בשעת תשמיש הויין לו בנים זכרים שנאמר "והתקדשתם והייתם קדשים", וסמין ליה "אשה פי תזריע". רואים שבזכות הצניעות זוכים שהאשה תבא לשלמותה ותזריע תחלה, וזוכים לבנים זכרים. וכן מצינו בגמ' (ב"ק לב.) מדוע הכתוב אומר "ונכרתו הנפשות העשות", הרי האשה לא עושה מעשה בזווג, ומבארת הגמ' שההנאה שלה נחשבת מעשה. ומבאר לדברינו דהזרעת האשה באה עם ההנאה והשלמות, והזרעה היא מעשה.

וכן יש רמז בכתוב (בראשית יח, ט) "ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל: ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך" בזכות זה שהיא צנועה באהל, כמובא ברש"י שם, תזכו לבן.

וכן מצינו במדרש (ב"ר ס, טו) ש'שתים הם שנתפסו בצעיף וילדו תאומים רבקה

העילות לא נחית עליה עד דהוא עם נוקבא.

ולכן הרהור חמור מאד, דהרהור מוליד בדעת המהרהר את שפע האשה שהוא מהרהר בה, והחלק העקרי של הזווג כבר נעשה. וכן מובא ברבנו בחיי (בראשית ד, א) שחטא **עץ הדעת** היה זווג של אדם וחוה, כיון שזווג הוא בחינת **דעת**. ומבאר לדברינו דבכח האכילה מעץ הדעת הסטרא אחרא פתח לאדם הראשון את השפע של חוה בדעת שלו, והיה זווג פגום קודם שבת. וכן הרה"ר ס"ת הכתוב (ישעי' ל, כו) "והיה אור הלבנה כאור החמה", לרמז שהרהור של הבעל ממשיך את האור הלבנה המסמלת את אשתו, שהאור שלה יהיה כמו שלו, היינו כמו החמה. וכן הכתוב (שמות כ, יד) "לא תחמד אשת רעך" ר"ת **תא"ר**, דהתבוננות בתאר האשה היא כבר "לא תחמד".

וכן מובא ב'ספר הלכות' להאריז"ל (מטות רסב) שראובן וגד לא נכנסו לארץ ישראל כי היה בהם פגם בדעת, אצל ראובן יעקב בא על לאה וחשב שהיא רחל, וכן אצל גד יעקב בא על זלפה וחשב שהיא לאה, ונולד גד עם פגם בדעת, לכן קראה שמו "**בגד**" בלי אות א', לרמז שחסרה לו דעת שהיא בסוד אות א'. וב'שער הפסוקים' להאריז"ל (מטות קצג) מוסיף שבגד הוא מלשון **בגידה**, דאם יש פגם בדעת

להרהור באשה אחרת. ומבאר לדברינו דהרהור באשה גורם שהשפע של אותה אשה יורד אצלו, ואינו שיך לאשה אחרת.

ולפי דברינו מבאר מדוע זווג נקרא בשם ידיעה, כמו שכתוב (בראשית ד, א) "**והאדם ידע את חוה אשתו**", דהעברת שפע החיים מהבעל לאשה נותנת לבעל ידיעה והפכה במהות אשתו, דמי שמעביר לשני את חיו בנדאי מכיר אותו היטב. ולכן הטפה נמשכת מהדעת, דקבלת שפע האשה היא בדעת של הבעל, ששם הוא מקבל ידיעה והפכה במהותה, ובידיעה זו טמון השפע שהוא מעביר לה.

וכן מובא ב'מבוא שערים' להאריז"ל (שכא) **הדעת [של הזכר] כולל ב' פנים חסדים וגבורות, פני דוכרא ופני נוקבא.** וכפי שנבאר לקמן ששפע האשה הוא בסוד

הגבורות. וכן מובא בפרוש הגר"א על תקוני ז'הר (תיקון מ) **והענין כי שני מיני אישות, אחד בענין הזווג, ואחד שזן לה תמיד ומפרינס אותה, שהקב"ה נותן לזכר חלק שניהם והוא נותן לה. והנה כשהבן קטן ואין לו דעת אז נוטל מזונות מאביו ואמו וסומך על שלחנם, וכן הבת נוטלת מאבא ואמא שלה. וכשבא הדעת בו, כלם נכללים בדעת, ונותן לו הקב"ה מזונות ב' חלקים, ועילת**

של גיד המילה. ומי שפוגם בדעת מתקשר עם גיד הנשה שהוא היסוד שיש לנחש אחיזה בו. וכן בגיד"ה מרמזת בכתוב (בראשית לב, לג) "כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה". דכל מי שבוגד מתקשר עם גיד הנשה.

רואים מהפסוקים שאשה צנועה היא בחינת מציאה, כמו שכתוב (משלי יח,

כב) **"מצא אשה מצא טוב"**, וכן (שם לא, י) **"אשת חיל מי ימצא"**. וכן מצינו בגמ' (נדה

לא:) **שאלו תלמידיו את רבי דוסתאי**

ברבי ינאי מפני מה איש מחזר על אשה

ואין אשה מחזרת על איש. משל לאדם

שאבד לו אבדה מי מחזר על מי בעל

אבדה מחזר על אבדתו, רואים שאשה היא

בחינת **מציאה** לבעלה, לכן הוא צריך לחזר

אחריה. ומבאר לדברינו דאשה תלויה בחייה

ממה שמקבלת מבעלה, לכן היא בחינת

מציאה, שכל פעם הבעל מוצא את החיים

שלה, כמו אדם שמחפש דבר שאבד לו ומוצא

אותו מחדש. וזה הסוד של השמחה

וההתחדשות שיש בחיי הנשואין, דבמציאת

מציאה אפלו שהדבר שייך לו מקדמת דנא

ואין מקום לשמח בו, כיון שאבד לו ומוצאו

יש בכך שמחה מחדש. וכן בנשואין אפלו

שהאשה היא חלק מהבעל ושיכת לו, יש לו

בה שמחה כל פעם מחדש כיון שהוא מוצא

את החיים שלה. ולכן הגמ' מסמיכה זאת

זה נחשב שהבעל בוגד באשתו. ומבאר

לדברינו דבעל שאינו מעביר לאשתו את

השפע האמתי שלה הרי זו בגידה. וכן הכתוב

המדבר על מרים שטענה על משה שפרש

מאשתו (במדבר יב, ב) **"ויאמרו הרק אך במשה**

דבר יהוה הלא גם בנו דבר", ר"ת **בגיד"ה**

בג' אפנים, דמי שפורש מאשתו הרי הוא בוגד

בה בזה שאינו מעביר לה את השפע הנצרך

לה, ומי שמהרהר באשה אחרת הוא אותו

דבר, לכן הוא גם בוגד.

וכן מצינו בגמ' (סנהדרין לז:) **שבגד מרמז על**

בגידה, ומבאר לדברינו, שאשה הלובשת

בגד שאינו צנוע, היא בוגדת בבעלה,

כשנותנת לאחרים לגנב לה את השפע.

וכן מובא באריז"ל שם **שמנשה** הוא בסוד

גיד הנשה, והיה בחציו אותו פגם של

ראובן וגד, מצד אמו שהיתה בת שכם בן

חמור, לכן חצי שבט מנשה לא נכנסו לארץ

ישראל כמו שבט גד. וצריך להבין מדוע גיד

הנשה מרמז על הפגם שהיה במנשה, נראה

לבאר דמובא ב'שער הפסוקים' להאריז"ל

(מטות ע' קצג) שגיד הנשה הוא בחינת יסוד.

אלא ששם יש לנחש אחיזה חזקה. וכן רואים

שגיד הנשה הוא סיום של חוט השדרה, כמו

שהיסוד הוא סיום של חוט השדרה, דגיד

הנשה הוא בחינת יסוד. וכן מובא בספר 'שפת

אמת' (יוה"כ תרנ"ב) שגיד הנשה הוא המקביל

לדברינו כיון שהוא מוצא את השפע האמתי של הרמ"ח אברים שלה, שהם החסדים שלה, זה נקרא שהיא נושאת חסד לפניו, היינו שהוא מוצא חסד חדש כשהיא מגיעה אליו. וכן מצינו בגמ' (מגילה טו:) שהיה לאסתר חוט של חסד. ובארנו במאמר 'חשמל דם' שחוט האשה הוא המשך חוט הבעל, והבעל משפיע לה את שפע החוט שלה. ונראה דלכן בתחלה כתוב (שם טו) **"ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה"**. ולא מזכר חסד, דחסד מסמל את כל השפע שלה, וכיון שהיא היתה צנועה השפע שלה בשלמותו לא נפתח לכל ראייה, רק לאחשורוש שה' רצה שתנשא לו.

מצינו במדרש (שיהש"ר ד, ל) **מיהכן היו בנות ישראל מתקשטות ומשמחות לבעליהן כל ארבעים שנה שעשו ישראל במדבר, ר' אבהו אמר מן המן, הדא הוא דכתיב "מ' ואהלות קציעות כל בגדתין מן היכלי שן מני שמחונ", ממה שנתון תחת השן ממנו היו בנות ישראל הצנועות והפשרות מתקשטות ומשמחות לבעליהן. על פי פשט במן היה ריח טוב וקשר בין הבעל לאשתו. ונראה להוסיף על פי דברינו כיון שהמן ירד לכל משפחה בנפרד, והוא היה השפע האמתי שהיה רק שלהם מאת ה', באכילתו התעורר אצל הבעל למצא**

למימרא של ההתחדשות בחיי הנשואין, אמרה תורה תהא טמאה שבעה ימים כדי שתהא חביבה על בעלה בפשעת כניסתה לחפה. וזה הסוד שכל זיווג נעשה דרך מציאת חן, ולכן אומרת הגמ' שאיש מחזר אחר אבדתו ולא אשה, דאשה המחזרת איננה צנועה, ומתי היא אבדה ומציאה דוקא אם האיש מחזר. וכן מציאה בגימטריא עלמה המסמלת אשה צנועה שעלומה מאיש אחר, כמובא ב'רוקח' (פ' ח"י שרה) על הכתוב (בראשית כד, מג) **"והיה העלמה היצאת לשאב"**. וכן רואים שעלמה נאמרה בתורה רק על רבקה ומרים, ואשה צנועה הבעל זוכה למצא את חנייה האמתיים, וזוכים למציאת חן, והיא מציאה אמתית. וכן מובא ב'מבוא שערים' להאריז"ל (שי) **עלמה היא נערה שכל שעה היא נעשית בסוד בתולה שרחמה צר [וחביבה על בעלה]**.

כתוב (אסתר ב, יז) **"ויאהב המלך את אסתר מפל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות"**. וצריך להבין מהי נשיאת החסד. וכן מובא בספר 'קצור שלחן ערוך' (קמט, ט) **מצוה לשמח חתן וכלה ולרקד לפניו ולומר שהיא נאה וחסודה מלשון "ותשא חן וחסד לפניו"**. רואים שיש ענין של נשיאת החסד. ומבאר

מובא בספר 'אגרת הטיול' מאתו של המהר"ל (חלק הרמז אות י) **"מצא אשה מצא טוב"** אש"ה גימטריא שלה ש"ו, ה' פחות ממנן אי"ש, כי בזמן שהאשה משעבדת עצמה לבעלה בה' מלאכות אז מצא טוב, "ומוצא אני מר ממנות את האשה", האש"ה גימטריא שלה ש"א כמנן אי"ש, רוצה לומר שהאשה רוצה להשוות עצמה לבעלה ואינה נכנעת אליו, זה "מר ממנות". ומבאר לדברינו שיש שתי בחינות בנשים, יש אשה שנמצאת תחת בעלה, ומשעבדת את עצמה אליו, וזאת משום שיודעת בעצמה שאין לה מעצמה כלום והוא משפיע לה את החיים שלה, על זה נאמר **"מצא אשה מצא טוב"**, שבעלה מוצא את השפע שלה, ויש להם חיים מאשרים. אבל יש אשה שמנסה להשתוות לבעלה, וזאת משום שאינה צנועה, והיא לא מרגישה שהיא מקבלת ממנו את החיים האמתיים שלה, היא האשה שכתוב עליה **"ומוצא אני מר ממנות את האשה"**. וכן **"האשה"** בגימטריא קרי, דזווג עם אשה שאחרים לוקחים את השפע שלה הוא בבחינת קרי, **"מר ממנות"**.

כתוב (רות א, ט) **"ומצאן מנוחה אשה בית אישה"**. וגם כאן רואים לשון מציאה, ומבאר לדברינו דבארנו לעיל שהכתוב הזה

את השפע האמתי של האשה שהיה טמון בתוך המון, ולכן הוא היה המקשר ביניהם. **וכן** הדודאים שמרבים אהבה בעולם באים לאדם בדרך מציאה כמו שכתוב (בראשית ל, יד) **"וימצא דודאים בשדה"**. וכן מובא ברבנו בחיי (בראשית ל, יד) שהדודאים הם בצורת אדם, דיש להם צורת ראש וידיים, נראה דיש כאן רמז שדודאים הבאים בדרך מציאה עוזרים למצא את שפע האשה, ולזכות בבנים.

מצינו בגמ' (ברכות ת) **"על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא"**, אמר רבי חנינא **"לעת מצא" זו אשה, שנאמר, "מצא אשה מצא טוב", במערבא כי נסיב איניש אתתא, אמרי ליה הכי, "מצא" או "מוצא", מצא, דכתיב, "מצא אשה מצא טוב", מוצא דכתיב "ומוצא אני מר ממנות את האשה וגו', וחוטא ילכד בה"**, ומבאר לדברינו דבמערבא היו שואלים את החתן לאחר נשואיו בזמן ששיך אצלו ענין המציאה, אם זכה באשה צנועה והוא בבחינת **"מצא טוב"**, היינו השפע האמתי של אשתו, או שאשתו חס ושלום אינה צנועה והוא **"מוצא מר ממנות"** היינו שהוא מוצא את השטן שהוא מלאך המנות. וכן מצינו במדרש (תנחומא וישב ו) שהכתוב **"ומוצא אני מר ממנות את האשה"** נאמר על אשת פוטיפר כשנסתה להחטיא את יוסף.

והעליון נכלל בתחתון, הרי בכל מקום זה ההיפך, שהמקבל ומי שתלוי בשני, הוא נכלל בו ומתבטל אליו. נראה לבאר על פי דברינו פיון שתכלית מעשה הזווג הוא שהאיש ישפיע לאשתו את השפעתו, האיש צריך להכלל בה ולהיות חלק ממנה כבניכול, כדי למצא את השפעתו, כי אם היא תתכלל ותתבטל בו, הוא הפך להיות העקר, ויקשה עליו למצא את השפעתו. ולכן אף על פי שהוא העליון, והוא המשפיע, פיון שהתכלית הוא עבורה, הוא חייב להכלל בה ולהתבטל בתוכה כדי להצליח.

נראה דיעקב סכם עם רחל שהיא תתן **סימנים** בזמן הזווג, לרמז לה שבשביל למצא את השפעת האמתית שלה ולהעביר לה היא צריכה לתת סימנים, דאבדה צריכה סימנים, ואז יעקב ימצא את השפעת שלה להעביר לה. וכן בנסח הכתבה נאמר **סימן טוב ומזל טוב**. וזה הענין של **סימני נערות ובגרות**, לרמז שאפשר כבר למצא את השפעת שלהם, ומרמז בגמ' (סוטה יב.) "**את בת לוי אפשר בת מאה ושלשים שנה היתה, וקרי לה בת וכו', אמר רב יהודה שנולדו בה סימני נערות, ומבאר רש"י סימני נערות חזרה לימי עלומיה בארץ פנשים ובתאר פנים ופשטו הקמטים, רואים שסימני נערות מרמזים על התחדשות האשה.**

מרמז על מנוחת האשה בזכות הנשואין, ומנוחה זו באה בזכות שהבעל מוצא את השפעת שלה להעביר לה.

שמעתי בשם הגר"ז ששואל מדוע אומרים חז"ל שיש שבעת ימי בראשית, הרי ביום השביעי ה' נח ומה זה שיך לבריאת העולם. ומבאר שמנוחה היא בריאה בפני עצמה, והיא נבראה ביום השביעי. ומבאר לדברינו דכשם שיש מנוחה ביחוד איש ואשה, יש מנוחה כללית בעולמות בשבת, כשעומדים במצב של יחוד, ומנוחה זו היא בריאה בפני עצמה שהיא סוד היחוד.

ואף על פי שגם על זנות מצינו בפסוקים לשון מציאה כמו שכתוב (דברים כב, כג) "**כי יהיה נערה בתולה מארשה לאיש ומצאה איש בעיר ושכב עמה**", (שם כב, כה) "**ואם בשדה ימצא האיש את הנערה**", (שם כב, כז) "**כי בשדה מצאה**", (שם כב, כח) "**כי ימצא איש נערה**", הסטרא אחרת פותח למזנה למצא משהו מהחיים האמתיים של אותה האשה כדי לעורר את הזנות, לכן זה נאמר בלשון מציאה, אף על פי שבנדאי אין שם מציאה משלמת.

מובא בפרוש הגר"א על הזהר (יתרו צב.) הזווג הוא שהדוכרא נכלל בנוקבא, לא הנוקבא בדוכרא. וצריך באור מה שיך לומר שהמשפיע נכלל במקבל,

מאשתו סמוך לוֹסְתָהּ, הוֹיֵין לוֹ בְּנִים זְכָרִים.

מְצִינּוּ בְּגֵמ' (ב"ב קכג.) על מסירת הסמנים מרחל ללאה שמעשה זה נקרא **צְנִיעוּת שְׁהִיתָה בָּהּ בְּרַחֵל**, וצריך להבין מדוע הגמ' קוראת למעשה זה שלכאורה הוא היפך הצניעות בשם צניעות, הנה יותר מתאים לומר על זה חסד ונותנות, ומה זה שיך לצניעות. נראה דיש כאן יסוד גדול שאם רצון ה' הוא לגלות את הצניעות מגלים אותו, וזה גופא נקרא צניעות, וכמו שהבאנו מה'חתם סופר' שדיק מהמדרש על תמר שהזנות שלה נקראת צניעות, כי היא הבינה שזה רצון ה', וכן זוג איש ואשה בקדשה, נקרא צניעות.

מְצִינּוּ בְּזֶהָר (תיקונים צז:) שפכשם שבזוג איש ואשה מורידים את המלבושים להיות בשר אחד, כך בקריאת שמע מורידים את הקלפות שהם בבחינת מלבושים המכסים על האור האלקי, להיות אחד עם הקב"ה כפיכול. ורואים שהזהר ממשיל את הבגדים בזמן הזווג לקלפות. וכן מצינו בגמ' (כתובות מח.) **תָּנִי רב יוסף "שארה" זו קרוב בשר, שלא ינהג בה מנהג פרסיים שמשמשין מטותיהן בלבושיהן, מסייע ליה לרב הונא, דאמר רב הונא האומר אי אפשי**

מְצִינּוּ בְּגֵמְרָא (יבמות יב:) **אמר רב ספרא בנים הרי הם פסימנים, ואית דאמרי בנים עדיפי מסימנים.** ומבאר לדברינו שבנים הם כמו סימני נערות, שמראים שאפשר למצא את השפע שלה.

מְצִינּוּ בַמְדְּרֵשׁ (ילקוט ויקרא תקעא) **טמאת האשה סימן לבנים**, נראה דלכן זווג מוליד ילד ומביא חיים חדשים לעולם, דבזמן שמעבירים חיים לאשה יש בחינה של יצירת חיים חדשים עבורה, וממילא זה מוליד ומביא ילד חדש וחיים חדשים בעולם. וזה מרמז המדרש שטמאת האשה היא **סימן לאשה** שהיא עומדת לזכות במציאת חן חדשה, ולחיים חדשים שיביאו אתם בנים ויצירת חיים חדשים בעולם, כפי שבארנו שיימי הטמאה מרמזים על ההתחדשות בחיי הנשואין. וזה דוקא אם היא שומרת על טהרת המשפחה כפי שהבאנו מהגמ' **תהא טמאה שבעה ימים כדי שתהא חביבה על בעלה פשעת כניסתה לחפה.** ולכן בזכות הצניעות זוכים לבנים מבחרים כפי שהבאנו על קמחית, דהאשה מולידה אותם מהחיים האמתיים שלה שהיא קבלה מבעלה, ולא מערבוב של אחרים חס ושלום. וכן מצינו בגמ' (שבועות יח:) **אמר רבי חיאי בר אבא, אמר רבי יוחנן, כל הפורש**

מהאויב במלחמה, ומה זה שיך לברכה שהבעל מקבל בזכות אשתו. וכן מצינו בירושלמי (יבמות לח.) **"פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה"**, מי דרכו לכבש האיש, ורואים שהבעל כובש את האשה במצות פריה ורביה כמו כבוש במלחמה. וכן מצינו במדרש (ב"ר נד, א) **"ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלם אתו"** רבי יוחנן אמר זו אשתו, שגאמר **"איבי איש אנשי ביתו"**, ורואים שאשתו של אדם היא האויב שלו, וצריך באור מה שיך לומר על אשה שהיא פביכול אויב שכובשים אותו ולוקחים ש'לו. וכן מובא בלק"ת להארני"ל (שופטים ע' רפט) **"ויצא כבדק חצו"** שהוא טפת הזרע היורה פחץ. ורואים שהשפעת הזוג היא פחינת ירית חצים. וכן מצינו בזהר חדש (תיקונים קמ:) שהעטרה שפיסוד היא בבחינת חרב שפניפים לכל צד. וכן מצינו בגמ' (ב"מ פד:) שהיסוד נמשל לחרב, וכן מצינו בגמ' (ע"ז כה:) ש'סוד האשה נמשל לכלי זין.

בארנו במאמר 'חשמל דם' שאיש ואשה הם יחידה אחת שמתחלקת לחסד וגבורה, הבעל הוא פחינת החסד, והאשה היא פחינת גבורה, ולכן אשה נקראת אויב היות שהיא פחינת גבורה ששם עקר משפן היצר הרע, כמובא במדרש (ב"ר יז, ו) **"פיו שונבראת נברא שטן עמה"**, והיצר הרע אף על פי

אלא אני פבגדי והיא פבגדה, יוציא ונותן פתובה.

מצינו בגמ' (יבמות עז.) ש'מלכות בית דוד נקראת מציאה, כמו שכתוב (תהילים פט, כא) **"מצאתי דוד עבדי"**, וכן כתוב (בראשית יט, טו) **"שתי בנותיך הנמצאת"**, ולכאורה קשה מה שיך אצל הקדוש ברוך הוא אבדה ומציאה. ומבאר לדברינו דמלכות בית דוד מסמלת את השכינה הקדושה שהיא הנקבה הפללית שהקדוש ברוך הוא אומר עליה **"מצאתי"**, דהקדוש ברוך הוא, היינו פרוץ ז"א, מוצא את השפע להשפיע לשכינה הקדושה, וזה הסוד של **"מצאתי דוד עבדי"**.

וכן במעשה תמר ויהודה שמשם נולד שרש דוד המלך, מצינו בגמ' (סוטה י:) על הפתוב (בראשית לח, כה) **"הוא מוצאת"**, שסמא"ל אבד ממנה את הסימנים שקבלה מיהודה, וגבריא'ל המציא לה אותם, והפתוב מרמז שהיא מוצאה את הסימנים ולא נשרפה, ורואים ששרש דוד בא לעולם בכח מציאה וסימנים, ולכן כתוב **"הוא"** ברו"ו בלשון זכר, לרמז על מציאת דוד.

כתוב (משלי לא, י) **"אשת חיל מי ימצא ורחק מפנינים מכרה"** בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר, ורואים שהפרנסה שהבעל מקבל בזכות אשתו נקראת שלל, ולכאורה קשה הרי שלל הוא מ'מון שלוקחים

הכבוש ולקיחת השלל נעשה ברצון ובאחדות שניהם. דבזווג דקדשה כל אחד מבין שה' יצר את המציאות שהאשה אין לה מעצמה, והיא זקוקה לבעל שיעביר לה את השפע, והוא זוכה בשפע שלה לעצמו, ובכך שניהם זוכים לכבוש ולקיחת השלל. וכן מובא בספר 'אגרא דכלה' (קעז:): **ששאל בגימטריא ב' פעמים דכלה, ומבאר לדברינו דשאל יכול לבא ממלחמה פנים בפנים, ויכול לבא מיחוד פנים בפנים, דיש זווג שהוא בחינת מלחמה פנים בפנים, ויש זווג שהוא בחינת אחדות ויחוד פנים בפנים.**

ונראה דלכן הכתוב אומר "בטח בה לב בעלה ושאל לא יחסר", דבזכות צניעות האשה, **"בטח בה לב בעלה"** שרק הוא מעביר לה את השפע האמתי שלה, ואף אחד לא גונב לו את זה, ולכן הוא זוכה **"ושאל לא יחסר"**. ולכן כתב ה'חפץ חיים' שכל ההשפעות וההצלחות בגשמיות ובפרנסה הן בזכות הצניעות, דאשה שאינה צנועה, גונבים לה את החיים שלה וגונבים לה את פרנסתה, ואף על פי שבארנו ששפע האשה נמשל למציאה, וכאן אנו אומרים שהיא נמשל לשלל, שתי הבחינות הן אחת, כמו שכתוב (תהילים קיט, קסב) **"כמוצא שלל רב"**, ולכן הכתוב מתחיל **"אשת חיל מי ימצא"** בלשון מציאה, ומסיים **בשאל שבא**

שמראה עצמו כאוהב, הוא האויב הגדול ביותר, ולכן צריך שהבעל ינהיג את הרוחניות בבית בבחינת יצר טוב השולט על יצר הרע. ועוד בארנו במאמר שם ששפע הממון שיש לבעל הוא בזכות האשה, דממון שיך לשפע הגבורה שהבעל מקבל עבור אשתו וזה חלקה, כמובא בגמ' (ב"מ נט.) **אמר רבי חלבו, לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו, שנאמר "ולאברם היטיב בעבורה"**. וכן מובא ב'לקוטי מוהר"ן' (טס) **הממון של אדם בא לו על ידי בת זוגו, כי על ידי אור נפשה מזה בא לו הממון היינו על ידי שמתנוצץ ומתפשט אורות מאור נפשה אלו האורות הם בחינת הממון.**

נראה דלכן זווג נמשל לכבוש האויב ולקיחת שללו, דהבעל כביכול כובש את שפע הממון ששיך לאשתו ולוקח את שללה, ולכן יסודות האיש והאשה נמשלים לכלי זין. דלקיחה זו נעשית דרך הזווג שפועל בבחינת כלי זין, וזווג בצד הקלפה הוא זווג בבחינת מלחמה ממש שכל אחד רוצה לקחת מזולתו לעצמו, ומחפש את ההנאה שלו והכבוש שלו. אבל בזווג דקדשה שכל אחד מחפש את טובת זולתו, על זה נאמר **"גם אויביו ישלם אתו", שהזווג מאחד ומוסיף שלום, וגם**

היא עזר ביחד עם הכנגדו, הינו אף על פי שבמהותה היא כנגדו, היא רוצה להיות עזר עבורו שיצליח לכבש אותה כדלעיל, והגמ' מרמזת שאם הבעל זכה היא גם עזר וגם כנגדו, ואם לא זכה הוא נשאר רק עם הכנגדו.

וכן מצינו בזהר (תיקונים קכט:) שהאשה נקראת עזר, לאחר הזיווג כשמקבלת את הזרע מהבעל, והזרע נהפך להיות אצלה עזר.

ומבאר לדברינו שהשפעת הזרע לעזר נעשית יחד עם הכנגדו. וכן מצינו בגמ' (קידושין ו.)

שהגמ' מסתפקת אם אדם קדש אשה בלשון נגדתי לי, ורש"י שם מבאר שהאשה נקראת נגדתי מלשון הכתוב "עזר כנגדו", ורואים שהלשון כנגדו נאמרה על כל אשה, גם בזמן קדושיה, ולא רק על אשה שהבעל סובל ממנה. וכן מובא בפרוש ה'מתוק מדבש' על הזהר (תיקונים לט:) שמלחמה היא שתי מלים מ"ה לחם, מ"ה מרמז על הזכר, ולחם מרמז על הנקבה שנקראת לחם.

ולפי זה נראה לבאר מדוע השפעת הפרנסה מהבעל לאשתו נקראת שאר. דשאר

מרמז על דבר שנשאר מלשון שיריים, ויש כאן רמז שהבעל כובש את השפע שלה, והתורה מחיבת אותו לתת שיריים. וכן מצינו בגמרא (ב"ב קט:) "שאר" זו אשתו מלמד שהבעל יורש את אשתו. ורואים שהמשג שאר מסמל את השפע שהבעל זוכה בו

בדרך מציאה. וכן חיל פרושו ממון כמובא ברש"י (בראשית לד, כט). וכן "ורחק מפנינים מכרה", מרמז על שפע האשה שהוא חשוב מפנינים, ויותר קשה להשגה מפנינים, דצניעות היא לא ענין קל להשגה.

מצינו בגמ' (עירובין ק:) "ומעוף השמים יחכמנו" זה תרנגול, שמפיס ואחר

כך בועל. וצריך להבין מדוע האשה צריכה פיוס, על דבר שמשתוקקת אליו. ומבאר לדברינו כיון שלמעשה יש כאן כבוש ולקיחת שלל וכו', יש צורך בפיוס כדי שיהיה בהסכמה וברצון. ולכן מצינו פיוס רק בזווג דקדשה שזוכים לעשות ברצון שניהם, מה שאין כן בזווג דקלפה שכל אחד מחפש את הנאת עצמו אין פיוס, כמובא בגמ' (פסחים מט:): רבי מאיר אומר, כל המשיא בתו לעם הארץ, כאלו כופתה ונותנה לפני ארי, מה ארי דורס ואוכל ואין לו בשת פנים, אף עם הארץ מכה ובוועל ואין לו בשת פנים.

מצינו בגמ' (יבמות סג.) אמר רבי אלעזר מאי דכתיב "אעשה לו עזר כנגדו"

זכה עוזרתו לא זכה כנגדו. ומבאר רש"י (בראשית ב, יח) זכה עזר לא זכה כנגדו להלחם, ולכאורה קשה איך שיך לומר שהתורה מדברת על שתי נשים נפרדות בשתי מלים סמוכות, ומבאר לדברינו דאשה במהותה היא כנגדו להלחם, ואם האדם זוכה

כתוב (תהילים מה, יב) **"ויתאו המלך יפניך כי**

הוא אדניך והשתחוי לו: ובת צר

במנחה פניך יחלו עשירי עם: כל כבודה

בת מלך פנימה", נראה דהכתוב מרמז שאם

אשה רוצה לזכות ל"יתאו המלך יפניך"

ול"פניך יחלו עשירי עם", היא צריכה להיות

"כל כבודה בת מלך פנימה". וכן הכתוב

שהבאנו לעיל, לרמז על נתינת חיים לאשה

בזמן הזיווג, (קהלת ט, ט) **"ראה חיים עם אשה**

אשר אהבת". רש"י שם מבאר שהולך על

פרנסה.

מצינו במדרש (תנחומא ושלח ה) **רבנן אמרי**

אף בחול אסור לצאת בהן

לרשות הרבים, מפני שהעם מסתכלין בה

ופגם הוא לאשה, שלא נתנו תכשיטין

לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן לתוך

ביתה, שאין נותנין פרצה לפני הכשר

ביותר, וכל שכן לפני הגנב. רואים שאשה

פרוצה שמכשילה אנשים, היא נותנת פרצה

לפני הגנב. נראה דכאן מגלה המדרש את

הסוד מדוע קוראים לחטא הזה בשם

פריצות, לרמז שהיא נותנת פרצה לפני

אנשים לגנב לה את השפע.

וממשיך המדרש שם לכן צריכה אשה

להיות יושבת בתוך הבית ולא

תצא לרחוב, שלא תביא מכשול לבני

אדם ונמצאו מסתכלין באשת איש, א"ר

בזכות אשתו, ולא רק את ההשפעה ממנו אליה.

והוסיף הרה"ג ר' מנחם שלנגר שליט"א

שידברינו מדיקים מהגמ' (נדה לא):

ואמר רבי יצחק אמר רב אמי, בא זכר

בעולם בא פכרו בידו וכו', נקבה אין

עמה כלום. דהשפעת הכפר באה לנקבה דרך

הזכר.

וכן מובא ב'חתם סופר' (תשובות אהע"ז ח"ב קע)

שאלמן ואלמנה נקראים בשם זה, לרמז

שאין להם פרנסה אמיתית, אל - אין, מן -

פרנסה, דבשביל פרנסה אמיתית צריך נשואין.

וכן מובא ברש"י (בראשית ב, כב) **"ויבן כבניו,**

רחבה מלמטה וקצרה מלמעלה לקבל

הנלד, כאוצר של חטים שהוא רחב

מלמטה וקצר מלמעלה שלא יכביד

משאו על קירותיו. רש"י ממשיל את רחם

האשה לאוצר של חטים, דהפרנסה

והחטים, באים בזכות רחם האשה. וכן

כתוב על בחינת אשה (שה"ש ז, ג) **"בטניך**

ערמת חטים". וכן מובא בספר 'דורשי

רשומות' (ע' קג) בשם ספר 'ויאמר יהושע'

שהכתוב **"ומשוש חתן על פלה"** בגימטריא

הכתוב **"וברך את לחמן ואת מימין"**

עם המלים. וכן מובא שם (ע' קלה) שחתן

וכלה בגימטריא שמות הפרנסה פא"י

חת"ך.

יהודה בר שלום תדע לך שפך כתיב "ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה", האיש כובש את האשה, ואין האשה כובשת את האיש. רואים שהמדרש מבאר מדוע אין לאשה לצאת ביון שרק האיש כובש ולא האשה, וכדבארנו שאם היא תצא יכבשו את השפע שלה והיא צריכה לשמר עליו.

כתוב (דברים כב כה) **"ואם בשדה נמצא האיש את הנער המארשה והחזיק בה האיש ושכב עמה ומת האיש אשר שכב עמה לבדו: ולנער לא תעשה דבר אין לנער חטא מות כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש בן הדבר הזה".**

רואים שהכתוב מקשר אוגס לרציחה. ומבאר לדברינו דכשם שרוצח שופך את הדם של הנרצח וגוזל את דמו ממנו, כך הגוזל ממון הנקרא דמים, הוא בחינת רוצח, כמובא במדרש (ילקוט תרומה שסג) **כל מי שנוטל ממון פאלו שופך דמים.** דממון הוא בחינת דם הנפש, ולכן האוגס שגוזל את ממון האשה כדבארנו, גם הוא בבחינת רוצח.

כתוב (איוב מב, יב) **"וה' ברכך את אחרית איוב מראשתו ויהי לו ארבעה עשר אלף צאן וששת אלפים גמלים ואלף צמד בקר ואלף אתונות: ויהי לו**

שבענה בנים ושלוש בנות: ויקרא שם האחת ימימה ושם השנית קציעה ושם השלישית קרן הפונך: ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ ויתן להם אביהם נחלה בתוך אחיהם". ולכאורה קשה מדוע הכתוב מאריך לספר על בנותיו של איוב ושמותיהן ויפין וכו'. ומבאר לדברינו ביון שהכתוב מספר על עשירותו של איוב שחזרה אליו, הוא מספר על יופי הנשים במשפחה וכו', דכאן טמון שרש העשירות והברכה שחזרה אליו. וגם כאן רואים את הלשון מציאה, **"ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב"**. וגם כאן היופי לא היה רק יופי חיצוני כמובא ברש"י שם **"ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב"**, ולא נמצא מעשה של נשים יפות, כמעשה יופי של בנות איוב.

וכן מצינו שאיוב היה מחמיר על עצמו בעניני צניעות. כמובא במדרש (תנחומא וישלח ה) **אמר רבי שמואל בר נחמני ראה מה כתיב באיוב "ברית פרתית לעיני ומה אתבונן על בתולה"**, ראה צדקתו של איוב ומה בתולה שאדם רשאי להסתכל בה שמא ישאנה לעצמו, או ישאנה לבנו או לאחיו. לא נסתכל בה.

מצינו בגמ' (ב"ב טז:) **מפני מה לא נכפלו בנותיו של איוב, אמר ליה, נהי**

שֶׁלל האִשָּׁה בְּהִסְכָּמְתָהּ וּבִשְׂמֻחָתָהּ. וּמִרְמֵז בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן (רסד) "וַיִּבְאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים" הַנָּאֵמַר בְּנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן הֵינּוּ בְּחִינַת זְווג שְׁנַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַצְדָּקָה שֶׁל נִדְבַת הַמִּשְׁכָּן. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (ויקהל קצו): שְׂמִבְּאֵר אֶת הַכֶּתוּב "וַיִּבְאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים", שְׂמִשָּׁה תִקַּן לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל לְתָרֵם בְּצַנִּיעוּת הָאֲנָשִׁים לְבַד וְהַנָּשִׁים לְבַד.

וְעוֹד נִרְאֶה לְבָאֵר מִדּוּעַ נִדְבַת תִּכְשִׁיטֵי נָשִׁים נִמְשָׁלָה לְשֶׁלל שְׁנִלְקַח מֵהוּ, בִּינּוּן שֶׁהַתִּכְשִׁיטִים בָּהֶם מִתְקַשְׁטֵת הָאִשָּׁה לְבַעֲלָהּ, וְדַרְכָּם הוּא מוֹצֵא אֶת שְׁלָלָהּ, הֵן בְּבַחֲינַת פְּלִי זֵין שֶׁל מְלַחֲמַת הַזְּווג, וּבְכָל מְלַחֲמָה פְּלִי הַזֵּין הֵם הִרְאִישׁוּנִים שְׁנִלְקַחִים כְּשֶׁלל, לְכֵן לְתִכְשִׁיטִים יֵשׁ שֵׁם שְׁלָל.

מְצִינּוּ בַּגְמ' (סוטה ד.) בְּעִנְיַן שִׁיעוּר זְמַן בִּיאָהּ, וְכַמָּה שְׁעוֹר סְתִירָה וְכו', פְּלִימוֹ אוֹמֵר כְּדֵי שְׂתוֹשִׁיט יָדָה לְסָל לִיטוֹל כֶּכֶר, אַף עַל פִּי שְׂאִין רְאִיָּה לְדָבָר זָכָר לְדָבָר "כִּי בְּעַד אִשָּׁה זֹנָה עַד כֶּכֶר לְחָס", וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְּזוּוג נוֹתֵן לְחָס, לְכֵן הוּא נִמְשָׁל בּוֹ. וְכֵן הַבְּאֵנוּ לְעִיל מֵהַגְמ' שְׂזוּוג נִמְשָׁל לְאֲכִילָה וְשִׂתְיָה, וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְּבִזְכוּת הַזְּווג זֹכִים הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה לְפָרְנֶסָה וְלֹאֲכִילָה וְשִׂתְיָה.

וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (ויחי רמ.) שְׂסָפִירַת הַיָּסוּד נִקְרָאת בְּשֵׁם **אוֹכַל**, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (משלי יג,

דְּלֹא נִכְפְּלוּ בְּשִׁמּוֹת, אֲבָל נִכְפְּלוּ בְּיוֹפֵינוּ, דְּכָתִיב "וַיְהִי לוֹ שֶׁבַענָה בָּנִים וְשִׁלֵּשׁ בָּנוֹת, וַיִּקְרָא שֵׁם הָאֶחָת יְמִימָה, וְשֵׁם הַשְּׁנִיית קְצִיעָה, וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁית קַרְן הַפּוֹךְ". "יְמִימָה" שְׁהִיתָה דוֹמָה לְיוֹם. "קְצִיעָה" שְׁהִיָּה רִיחָה נוֹדֵף כְּקְצִיעָה. "קַרְן הַפּוֹךְ" וְכו', אָמַר רַב חֲסָדָא, כְּכוֹרְכָמָא דְרִישָׁקָא בְּמִינְיָה. הַבְּאֵנוּ לְעִיל אֶת הַגְמ' (יבמות סג:) אִשָּׁה יָפָה אֲשֶׁרִי בַעֲלָהּ מְסַפֵּר יָמָיו כְּפָלִים. נִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ כָּאֵן רְמֵז שְׁבָנוֹת אִיּוֹב נִכְפְּלוּ בְּיָפִין, וְזָכוּ לְעִשְׂרוֹת.

כְּתוּב (שמות לה, כב) "וַיִּבְאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים כָּל נְדִיב לֵב הַבִּיאוּ חֹח וְנָזֵם וְטִבַּעַת וְכוּמָז כָּל כְּלֵי זָהָב". וְהַתְקִשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים בְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב "וַיִּבְאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים", הִיָּה צְרִיךְ לוֹמַר וַיִּבְאוּ הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים. וּמִבְּאֵר בְּדַעַת זְקָנִים מִבְּעִלֵי הַתּוֹסְפוֹת "וַיִּבְאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים". כְּלוֹמַר לְשֶׁלל עַל הַנָּשִׁים שֶׁהֵיוּ לוֹקַחִים מֵהֶם תִּכְשִׁיטֵי נָשִׁים. וְצְרִיךְ בְּאוֹר מַה שֶׁיֵּךְ לוֹמַר עַל נִדְבָה שְׂבָאָה בְּרִצּוֹן וּבְשִׂמְחַת הַלֵּב שֶׁל הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים, שְׁהִיתָה כָּאֵן בְּחִינָה שֶׁהַזְּכָרִים בָּאוּ עַל הַנָּשִׁים וְלָקַחוּ מֵהֵן שְׁלָל, וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ שֶׁיֵּשׁ כָּאֵן רְמֵז שְׂפָעֵלָה זֹו הִיא בְּבַחֲינַת בִּיאָה שֶׁל זְווג שֶׁהַזְּכָר לֹקַח אֶת

מובא ב'שער מאמרי רז"ל' להאריז"ל (מב) אשתו של אדם נקראת רגל, בסוד יש רגל מברכת. נראה דלכן מצינו בגמ' (סנהדרין קי.) "ואת כל היקום אשר ברגליהם", אמר רבי אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו. כיון ששפע הממון בא לאדם עבור אשתו שהיא בחינת רגליו, לכן זה מרגש ברגלים ומעמידו על רגליו. וכן נראה דיש רמז בנסח הברכה והתקין לו ממנו בגין עדי עד, תבת ממנו, מרמזת על ממנו, שהבעל מקבל בזכות אשתו, ונבנה לבנין שלם עם רגלים עדי עד.

מצינו בגמ' (גיטין נז.) שבגלל זנות נתיקרה התבואה ונפגמה הפרנסה. ומובא בספר 'בן איש חי' (פ' פנחס) **ידוע אין עון מזיק לישראל בשפע הפרנסה כמו עון הזנות, ולכן אמר הכתוב "כי בעד אשה זונה עד כפר לחם", רוצה לומר עון אשה זונה נוגע בכפר לחם שהוא שפע הפרנסה.** ומבאר לדברינו דמי שפוגם בסוד פוגם בהשפעת הפרנסה. וכן זונה בגימטריא **אביון**, דזנות מביאה עניות. וכן מובא בפרוש 'עיון יעקב' (סוטה טו:) שהמשג זנה הוא גם מזון וגם זנות, דמי שפוגם בזנות פוגם במזון.

כתוב (דברים כג, יט) **"לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית יהוה"**

(כה) **"צדיק אכל לשבע נפשו"**. וכן זווג נקרא אוכל בכתוב (שם לט, ו) **"כי אם הלחם אשר הוא אוכל"**, כמובא ברש"י שם. וכן הכתוב המדבר על זווג (שם יט, לא) **"לבוא עלינו כדרך כל הארץ" ס"ת אוכל**.

מצינו בגמ' (סוטה י.) שזווג איש ואשה הוא בבחינת טחינת חטים. וכן מובא ב'שער המצוות' להאריז"ל (פ' כי תצא ע' קמג) שרחים ורכב מסמלים זווג איש ואשה, והקמח היוצא מבין אבני הרחים הוא בבחינת טפת הזרע היוצאת מהזכר. ומבאר לדברינו דזווג הוא בבחינת הכנת מזון הנרמזת בטחינת חטים. וכן מצינו בגמ' (סנהדרין פא.) שמזיק פרנסתו של חברו הוא בבחינת מטמא את אשתו, ומבאר לדברינו דמזיק פרנסה של חברו הוא בבחינת מזיק זווגו של חברו, ומטמא את אשתו. וכן מצינו בזהר (צו לג:) **"פתחי לי אחתי רעיתי", אין רעיתי אלא פרנסתי.** ומבאר המתוק מדבש פירוש מילת רעיתי אינו אלא פרנסתי מלשון **"ה' רועי"**.

מצינו בזהר (וירא קיב:) שהאשה היא בבחינת רגלי בעלה. וכן מובא ב'עץ חיים' להאריז"ל (שער ת, ח"א ע' קז) שבהלבשת הפרצופים העליונים תמיד בחינת הנקבה מלבישה על הנצח הוד יסוד של הזכר שהם בסוד ג' רגלים, ומקבלת הארה מהן, וכן

שְׁהִיא כְּנֶגֶד הַנְּקָבָה, וְהוּלֵ"ה זֹו נִקְרָאת
נִפְשׁ הַנְּקָבָה, כִּךְ יֵשׁ בַּקְּלָפָה בְּנִקְבָה
הַטְּמְאָה אֲשֶׁר שָׁם, בְּחִינַת הַמִּיּוֹן
נוֹקְבִין שְׁלֵה, וְהִיא הַנְּקָרָאת כְּל"ב,
שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיא ב'ן. רוֹאִים שֶׁהַכְּלָב
מִסְמַל אֶת שְׁפַע הַיְסוּד נוֹקְבָא דְקְלָפָה,
שֶׁהוּא אוֹתָהּ בְּחִינָה שֶׁל שְׁפַע הַזְנוּת
שֶׁהַתְּגִלָּה מִמַּעֲשֵׂה הַזְנוּת. וְהַמְחִיר שֶׁל כְּלָב
הוּא בְּאוֹתָהּ בְּחִינָה שֶׁל אֶתְנֵן זֹוּנָה, כְּמוֹ
שֶׁאֶתְנֵן זֹוּנָה הוּא שְׁפַע שֶׁל זֹוּנָה שְׁשִׁיךְ
לִיְסוּד נוֹקְבָא דְקְלָפָה, וְהַתְּגִלָּה בְּמַעֲשֵׂה
הַזְנוּת, כִּךְ מְחִיר כְּלָב הוּא שְׁפַע שְׁשִׁיךְ
לִיְסוּד נוֹקְבָא דְקְלָפָה.

מְצִינּוּ בְּמִשְׁנָה (יבמות קיז.) שְׁחֻכְמִים תִּקְנוּ
לְהֶאֱמִין לְאִשָּׁה שְׁמַת בְּעֵלָה, לְהַתִּירָה
לְנִשְׂא לְאַחַר, וְאֵף עַל פִּי שְׂאִינָה נְאֻמַּת לְהַתִּיר
לְיֹורְשִׁים לִירֵשׁ אֶת בְּעֵלָה, הִיא נְאֻמַּת לִיְסוּל
כְּתֻבָּתָהּ, דְּכַתְּבָהּ וְהִתֵּר נְשׂוּאִין הוֹלְכִים יַחַד,
נִרְאֶה דְּתִקְנַת כְּתֻבָּה מְרַמֶּזֶת שְׂאֵדָם שְׁנוּשָׂא
אִשָּׁה הוּא מְקַבֵּל אֶת הַמָּמוֹן שְׁלֵה מֵאֵת ה'
עֲבוּרָה, וְלִכֵּן הוּא מִתְחַיֵּב לָהּ מָמוֹן בְּכַתְּבָה אִם
יִגְרָשָׁה אוֹ יָמוּת, דְּמָמוֹן זֶה הוּא מָמוֹן שְׁלֵה
שְׁיָרְד אֲצִלוֹ, וְלִכֵּן הִתֵּר נְשׂוּאִין הוֹלְךְ יַחַד עִם
כְּתֻבָּהּ, אֵף עַל פִּי שְׂאִינָה נְאֻמַּת לְגַבִּי עֲנִינִי
מָמוֹן אַחֲרִים כְּמוֹ יְרֵשָׁה, דְּהִתֵּר נְשׂוּאִין מוֹצִיא
אוֹתָהּ מִרְשׁוּתוֹ, וְזִכּוּתָהּ לְקַחַת אֶת הַמָּמוֹן
שְׁשִׁיךְ לָהּ. וְלִכֵּן כְּתֻבַת אֶלְמָנָה הִיא פְּחוּת

אֶלְהֵיךְ לְכָל נְדָר פִּי תוֹעֵבַת יְהוָה
אֶלְהֵיךְ גַּם שְׁנִיָּהִם". רוֹאִים שֶׁהַתּוֹרָה
מְכַלִּילָה אֶת הָאִסוּר לְהַקְרִיב אֶתְנֵן זֹוּנָה,
יַחַד עִם הָאִסוּר לְהַקְרִיב מְחִיר כְּלָב, וְצִרִיךְ
לְהִבִּין מָה הַקֶּשֶׁר בֵּינֵיהֶם. וְכֵן צִרִיךְ לְהִבִּין
מִדּוּעַ אֶתְנֵן זֹוּנָה פְּסוּל לְהַקְרִיבָהּ, הֲרִי
הִטְלָה שֶׁהַזְנוּת מְקַבֵּלַת תְּמוּרַת הַזְנוּת לֹא
תוֹפֵס שׁוּם אִסוּר אוֹ טְמְאָה, כְּפִי שְׂרוּאִים
שְׂאֵם הַחֲלִיפָה אֶת הִטְלָה תְּמוּרַת טְלָה
אַחַר, הַשְּׁנִי אֵינּוּ אִסוּר, וּמִדּוּעַ אֶסְרָה
הַתּוֹרָה אֶת הָאֶתְנֵן בְּהַקְרִיבָהּ. נִרְאֶה לְבֹאֵר
עַל פִּי דְבָרֵינוּ כִּינּוֹן שֶׁהָאֶתְנֵן נִתֵּן לְזֹוּנָה
תְּמוּרַת הַשְּׁפַע שְׁלֵה שֶׁהַמְזִנָּה גְּלָה בְּמַעֲשֵׂה
הַזְנוּת, הֲרִי הוּא חֶלֶק מִמַּעֲשֵׂה הַזְנוּת
מִמַּשׁ, וְלֹא רַק שְׂכָר חִיצוֹנִי עֲבוּר הַזְנוּת,
וְאִם הִיא מְבִיאָה אֶת הָאֶתְנֵן לְקִרְבָּן, זֶה
דּוֹמֶה לְהַבְּאֵת מַעֲשֵׂה הַזְנוּת עֲצֻמוֹ לְקִרְבָּן.
אָבֵל אִם הִיא הַחֲלִיפָה אוֹתוֹ בְּאַחַר, הַשְּׁנִי
הוּא כְּבָר בְּחִינַת שְׂכָר חִיצוֹנִי שֶׁהֲרוּיָחָה
מִמַּעֲשֵׂה הַזְנוּת כִּינּוֹן שְׂאִין עַל הָרֵאשׁוֹן
שׁוּם חִלוּת אִסוּר אוֹ טְמְאָה שְׁיַעֲבִיר עַל
הַשְּׁנִי. מָה שְׂאִין כֵּן הָרֵאשׁוֹן אִסוּר מִצַּד
מְצִיאוֹתוֹ שֶׁהוּא שְׁפַע שֶׁל הַזְנוּת שֶׁהַתְּגִלָּה
בְּמַעֲשֵׂה הַזְנוּת. וְכֵן מְחִיר כְּלָב יֵשׁ לוֹ
אוֹתָהּ בְּחִינָה כְּמוֹ הָאֶתְנֵן, דְּמוּבָא בְּשַׁעַר
מֵאֲמָרֵי רַשְׁב"י לְהָאֶרִיז"ל (ע' ש') כְּמוֹ שְׁיֵשׁ
הַנְּיָה דְּהַהִי"ן דְּב"ן בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה

הוא צריך להוסיף על הכתבה. וכן רואים שהיא משלמת במספר שבע, ובארנו במאמר 'חשמל דם' שמספר שבע מסמל את העטרה שביסוד המזונת איש לאשה והיא פגמה בבחינה זו.

מצינו במשנה (כתובות עב.) **ואלו יוצאות שלא בכתבה העוברת על דת משה ויהודית וכו', ואיזוהי דת יהודית יוצאה וראשה פרוע וטונה בשוק ומדברת עם כל אדם**, ומבאר לדברינו דאשה שפוגמת בצניעות וגורמת שאנשים אחרים יגנבו את פרנסתה, מפסידה את כתבתה שם שמור לה ממון שבא עבודה דרך הביאה.

בסדור הרש"ש בכונות תפלת עגנו לימי השובב"ם, יש תקון הנקרא פגם הרוק שהתאסף בפיו של המהרהר כתוצאה מההרהור. והוא בחינת המעשה דמחשבה. ורואים שהרהור של זנות מאסף את הרוק בפיו של המהרהר כמו קודם אכילה. ומבאר לדברינו דזווג הוא בחינת אכילה, וההרהור מתחיל את המעשה. וכן רואים בסדור הרש"ש שם שהרהור פוגם בפרצופים יותר גבוהים, ממה שהמעשה פוגם, וחומרת העושה מעשה, היא יותר מצד ההרהור שבמעשה. ומבאר לדברינו דהתאספות הרוק מראה שהשפע כבר נמצא אצל המהרהר, ועקר הזווג כבר נעשה.

מכתבת בתולה, דאינו דומה שפע של אשה שכבר לקחו ממנו, לשפע שהוא היה הראשון שלקח אותו.

וכן מובא בשם הגר"א שכתובה היא אותיות **כתב וה**, לרמז שכתובה מזונת שם וה שמסמל יסוד ומלכות. ומבאר לדברינו דיחוד הבעל ואשתו הנרמז באותיות ו"ה מחיב את הבעל בכסף הכתבה, שהוא מקבל עבור אשתו בזכות היחוד שלו אתה.

וכן מצינו בגמ' (כתובות י) שלמדו את הדין של כתבת אשה ממפתה שמשלים חמשים כסף שהם מאתיים זוז, ורואים שחיוב כתבה הוא תוצאה של הבעילה, ולא תוצאה של הנשואין, ולכן מפתה חיב קנס שהוא בחינת כתבה גם בלי נשואין, וממנו למדו את כל ענין הכתבה בנשואין.

וכן מצינו במשנה (כתובות סג.) שאשה המורדת על בעלה מתשמיש פוחתין לה מכתבתה שבעה דינרין או שבעה טרפעיקין לכל שבוע, ואם הבעל מורד, הוא צריך להוסיף על הכתבה, ומבאר לדברינו דכסף הכתבה קשור לתשמיש, ואם היא גורמת את מניעת התשמיש היא גורמת הפסד כסף לבעל, לכן היא משלמת את זה מכסף הכתבה שם שמור לה ממון שבא עבודה דרך הביאה. ואם הוא מונע את התשמיש, הוא מפסיד ממון שצריך לבא להם בזכות הביאה, לכן

התורה מגלה שפנין שהיא מקבלת את פרנסתה מבעלה, הוא גניח תפלין ולא היא. ומזה נלמד לכל שאר מצוות עשה שהזמן גרמא שהאשה אין לה את חיות הרמ"ח אברים מעצמה, והיא מקבלת ממנו לכן היא פטורה.

יוצא לפי דברינו שמה שנותן הזוג לאשה, התפלין נותנים לאיש בזכות שיש לו אשה. ולפי זה נבין את דברי הרמ"ע מפאנו (גלגולי נשמות אות פ) **תנא דבי אליהו, מעשה בתלמיד אחד ששנה הרבה, וקרא הרבה, ושמש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפיליו, ומחזרת בבתי פנסיות ובבתי מדרשות, ואומרת להם, כתוב בתורה, "פי הוא חייך ואורך ימין", בעלי ששנה הרבה, וקרא הרבה, ושמש תלמידי חכמים הרבה, מפני מה מת בחצי ימיו. הנה תלמיד אחד גימטריא פלגש בגבעה עם שני תבות, והיא מתה אז בעבורו והיא נוטלת תפיליו עתה, כמו שהוא נטל אז אבריה והיה הולך בכל גבול ישראל. היינו כשם שבגלגול הראשון בעלה של הפילגש חתן את אבריה ושלח לכל ישראל להודיע על מיתתה בגלל מעשה הזנות שזנו עמה, כך בגלגול השני אשתו של התלמיד שלחה לכל**

וכן מובא בסדור האריז"ל (כונת הלימוד) שהשם גדשנא"ל הוא שמירה כנגד הרהורי עברה, ומי שיש לו הרהורים ירהר בשם זה, ושם זה הוא בגימטריא שלחן, המרמז על אכילה ופרנסה, שנפגמים מהרהור.

ולפי זה מבאר מדוע הרהור לבד כל כך חמור, הרי אין הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה, אלא שהרהור ערוה יש בו את מעשה התאספות הרוק, שהוא מעשה דמחשבה. וכן מובא ב'בעל הטורים' (דברים כה, ט) **"וירקה בפניו" לפי שהרק דומה לשכבת זרע.**

מצינו בגמ' (קידושין לד.) ומצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות מנלו, גמר מתפלין, מה תפלין נשים פטורות אף כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות. הבאנו לעיל מהאריז"ל שאשה פטורה ממצוות עשה שהזמן גרמא בגלל שהחיות לרמ"ח אבריה שהם כנגד רמ"ח מצוות עשה, אין לה מעצמה, היות שהיא מקבלת את החיות מבעלה בזוג. נראה דלכן השרש נלמד ממצות תפלין, דמצות תפלין משפיעה לאדם את שפע הפרנסה, כפי שהבאנו במאמר 'חשמל ציצית' מהזהר, ושפע הפרנסה כפי שבארנו, הוא שפע שמיעד עבור האשה, ולכאורה היא היתה צריכה להניח תפלין, ולא הוא, וכאן

ישראל את התפלין שלו להודיע על מיתתו. ועדין קשה מה הקשר בין האברים לתפלין, ולפי דברינו מבאר שאברי האשה והתפלין של הבעל הם אותו סוד, ובגלגול הראשון הוא שלח את האברים לרמז שהזונים גזלו ממנו את שפע הפרנסה שהיה לו בזכות האברים האלו, ובגלגול השני היא שלחה את התפלין לרמז שגלקח ממנה שפע הפרנסה שהיה לה בזכות התפלין האלו, שהיתה מקבלת דרך בעלה.

וכן מובא ב'אוצרות חיים' להאריז"ל (הארות זר"ן פ"א) שהשכינה הקדושה שנקראת רחל יש לה בחינת תפלין של ראש, ומה הוא התפלין שלה, ההארה שהיא מקבלת מבעלה הנקרא ז"א. ורואים שההארה מבחינת הזכר לנקבה היא בחינת התפלין של הנקבה.

מובא בספר 'עז והדר לבושה' בשם אחד מגדולי הרבנים בדורנו שמצות כסוי השער באשה היא בבחינת הנחת תפלין של ראש שלה, ומצות כסוי החלק העליון של הזרועות היא בבחינת הנחת תפלין של יד שלה. דכשם שמצות תפלין מגנה על האדם ממחשבות של עריות, כמובא ברמב"ם (תפילין ד, כה), כך נשים צנועות שמכסות ראשן וזרועותיהן כראוי, מצילות את האנשים ממחשבת עריות, וזה עבירן בבחינת מצות

תפלין. אם הדברים נכונים, ימתקו יותר על פי דברינו, דכשם שמצות תפלין משפיעה לאדם את הפרנסה כדלעיל, כך כסוי הראש והזרועות באשה, הם בבחינת התפלין שלה, שבזכות זה היא זוכה לקבל את שפע הפרנסה האמתי שלה דרך בעלה, בלי שאף אחד יגנב ממנה. ולכן מצות תפלין מצילה מהרהורי עברה, כיון שבזכות התפלין הוא מקבל את השפע האמתי של אשתו, אין לו מה להרהר ולחפש אצל אחרים.

מצינו בזהר (משפטים קיג) שהבא על אשת איש והוליד ממזר, הולד נקרא **עשוק** שעשקו אותו מה' ומבעלה של האשה, ועליו נאמר "ואראה את כל העשוקים", ומבאר לדברינו דבעל המקדש אשה יש כאן התחיבות שלה שהשפע שלה יעבר רק דרכו, וזה בעצם הקדושין שמקדשת את השפע שלה עבורו, ולכן הוא מקדש אותה בכסף לרמז לה שהכסף שלה מקדש עבורו, ומעתה הוא מעביר לה את הכסף. וממזר נולד מגזל של שפע שהבועל גזל מבעלה של האשה, ולכן הוא נקרא עשוק שפרושו גזול, כמו שכתוב (דברים כח, כט) **"עשוק וגזול"**.

נראה דלכן מנהג ישראל שהחתן מקדש את הכלה בטבעת שהיא תכשיט, לרמז לה שהתכשיטים מיעדים עבור הקשר שביניהם, ולא חס ושלום להתקשט בחוץ, ולכן

מהרהרת אחריו, על ידי שמשך אותה אליו, על ידי שמשך לעצמו אור נפשה. ועל פן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה 'היורד לאמנות חברו, כאלו בא על אשת איש', שנאמר "ואת אשת רעהו לא טמא". כי הוא בא ומטמא ממש אשת רעהו, על ידי הגזלה. ולפעמים, יאבד הגזלן בת זוג שלו על ידי הגזלה. כי מאחר שנתן עינו בממון חברו, הינו באור בת זוגו, אם פן הוא ממאס בשלו, ופונה את עצמו משלו, ואינו רוצה בחלקו, בממון שלו, באור בת זוג שלו, על פן היא גם היא פונה את עצמה ממנו, ומתרחקת ממנו, כמו שהוא התרחק את עצמו, ופנה ממנה. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה 'משל לאשה שהיא ממתנת לאיש, כל זמן שהיה בדעתו להנשא לה, היתה יושבת וממתנת לו, כיון שהפליג את דעתו ממנה, אף היא הלכה ונשאת לאחר. על פן אם אין להגזלן אשה, יוכל לאבד בת זוג שלו.

ועוד מובא שם יוכל הגזלן לפעמים לגזל מחברו, אפלו הבת זוג של הנגזל. והכל לפי תקוה וחסד תאותו וחסדו וכו'. כי גם על ידי חמדה ותאוה והשתוקקות שיש לו לממון חברו, גם

הקדושין המסמלים את קדוש השפע שלה עבורו נעשים על ידי תכשיט, לרמז לה שהתכשיט מיעד עבורו להתקשט לבעלה, שהוא יעביר לה את השפע בזכות התכשיט. וכן מצינו בזהר (תיקונים כה:) שנתנית טבעת קדושין על האצבע מסמלת את זוג היסוד למלכות.

מצינו בגמ' (קידושין ו:) אמר אב"י המקדש במלכה אינה מקדשת. ומבאר רש"י דקיתה משדה עפרון גמרינן דיהיב מידי בשעת קדושין, ומלכה להוצאה נתנה וכבר הן שלה, ומעות אחרים היא חייבת לו. ומבאר לדברינו כיון שתכלית הקדושין היא לסמל שהשפע החדש של האשה יעבר מעתה דרך הבעל, והוא מקדש את השפע החדש שלה עבורו, היינו שיעבר דרכו, חייבים לתת משהו חדש בפועל לסמל את השפע החדש שעובר מהבעל לאשה, ומלכה הוא שפע ישן שהאשה נהנתה ממנו בעבר, ועכשיו אין הוא נותן דבר חדש שיסמל את השפע החדש של האשה שעובר דרכו, לכן זה לא מועיל.

וכן מובא ב'לקוטי מוהר"ן' (טט) ודע, שעל ידי זה שגזל את חברו הוא בא להרהורים. כי בודאי הוא מתדבק ונכסף לאשת חברו שגזלו, על ידי הממון שנטל ממנו, שהוא אור נפשה. וכן היא

נופל לתוך כוסו וזורקו ושותהו, וזו היא מדת כל אדם שמדברת עם אחיה וקרוביה ומניחה. ויש לך אדם שזבוב נופל לתוך תמחוי, מוצצו ואוכלו, וזו היא מדת אדם רע, שרואה את אשתו יוצאת וראשה פרוע, וטונה בשוק ופרומה משני צדדיה. בארנו במאמר 'חשמל דם' שיסוד האשה נמשל לכוס ולקערה. וכן מצינו בגמ' (ברכות סא.) שהיצר הרע נמשל לזבוב. נראה לבאר הגמ' על פי דברינו, דאשה הגורמת לאנשים להרהר בה, נמשלת לכוס או קערה שהזבוב נכנס לתוכו, דזבוב מסמל את היצר הרע של המהרהר שנכנס ליסוד האשה ולוקח מהשפע שיש שם, כדלעיל. ונבאר את המשל מהסוף להתחלה; אם הבעל נותן לאשתו ללכת בפריצות ולגרם לאחרים להרהר בה, הוא נמשל לאדם שאוכל מאכל רותח שהזבוב נפל לתוכו, וטעם הזבוב בלוע במאכל, כמובא ברש"ש על הגמ' שם, דכל השפע של אשתו כבר נפגם על ידי הזבוב של אחרים. ואם הבעל נותן לאשתו רק לדבר עם אחיה וקרוביה, אף על פי שזו מדת כל אדם וכן ראוי לנהג, כמובא במהרש"א שם, הוא נמשל לאדם ששופך את הזבוב שנכנס לכוס ושותה את השאר, דזבוב זה לא פגם את כל המשקה, רק את חלקו, והוא זורקו ונהנה

על ידי זה יוכל לגזלו, כי המחשבה יש לה תקף גדול, כמבאר במקום אחר. ועל כן יוכל להיות שיהיה להאדם ממון גזלה, אף שלא גזל כלום בידים. וזהו האסור הלאו החמור שבפעשרת הדברות, לא תחמד, כי החמדה בעצמה הוא אסור חמור מאד רחמנא לצלן, כי יש כח בהחמדה לגזל ממנו ממנו, ונפש בננו ובנותנו. ועל כן יש אסור אפלו במחשבה לשלח יד בפקדון, כמו ששנינו בבבא מציעא. 'החושב לשלח יד בפקדון'. כי הפלגתא היא רק אם חיב על זה, כמו השולח יד ממש, אבל אסור יש בודאי לכלי עלמא.

מצינו בגמ' (ב"ב קמא.) שאדם מעדיף שיהיו לו בנים להוריש להם נחלה. ומעדיף שתהינה לו בנות לענין פרנסה. ומבאר לדברינו פיון שהפרנסה באה בזכות האשה, ועד שהיא נשאת הממון שלה עובר דרך אביה, רוצה האדם את הבנות לענין פרנסה, כי בזכותן יש לו ברכה.

מצינו בגמ' (גיטין צ.) תניא היה רבי מאיר אומר, כשם שהדעות במאכל כן דעות בנשים, יש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו וזורקו, ואינו שותהו, וזו היא מדת פפוס בן יהודה שהיה נועל בפני אשתו ויוצא. ויש לך אדם שזבוב

ריח של שדה תפוחים, והטעם שהמלכות בבית לגמרי, הוא נמשל לאדם שאם הזבוב נוגע במשקה, אינו שותה את כל הכוס.

כתוב (שמות טו, כ) **"ותקח מרים הנביאה**

אחות אהרן את התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלות", ומובא בספר 'ישמח משה' (פ' בשלח) שמרים והנשים בקריעת ים סוף לקחו תפים כדי שהאנשים לא ישמעו את שירת הנשים, ורואים שהתפים היו לשם צניעות. וכן מובא ב'פרקי דר"א' (יא) שבגשואי אדם הראשון היו המלאכים מתופפים בתפים, וכן מנהג ירושלים לנגן בגשואין בכלי התוף. נראה לבאר על פי דברינו את הקשר בין כלי התוף לגשואין בדרך הצניעות, דתוף הוא אותיות פת ומרמז על השפעת הפרנסה שהבעל זוכה בזכות הגשואין, ומרמזים לבעל ואשתו שאם החיים שלהם יהיו בצניעות כמו שעושה התוף הם יזכו לפת ולפרנסה בהרחבה. וכן תוף מרמז במלה תפלין המשפיעים את שפע הפרנסה כדלעיל. וכן תוף מרמז במלה תפוח המסמל זיווג יסוד ומלכות, ככתוב (שה"ש ח, ה) **"תחת התפוח עוררתין"** וכפי שבארנו במאמר 'חשמל לולב' את הטעם שריח בגדי עשו שלבש יעקב כשגנב את ברכת הפרנסה, היה בהם

מובא בשל"ה (בשלח תורה אור) **"ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלות"**, תוף חסר כתיב, לרמז בטלה ת"ף כתות של לילית, וכן הדור להם לנשים צדקניות לבטל את הנשים הארורות, "ולא קרב זה אל זה כל הלילה", לילה על שם לילית המקטרגת, ולא הועיל קטרוגה. וכתוב **"כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך"**, 'מחלה' רומז על מחלת רואים שתוף מכניע את קלפת הזנות של לילית ומחלת, שהן שרש כל הזנות בעולם, כמובא ב'מגלה עמוקות' (אופן קלב) **"אז תבאנה שתים נשים זונות"**. להכניע כחות של זונות לילית ומחלת וכו', שכל הזונות שבעולם יונקים מהם.

[במאמר המסגר שמעתי פרוש נפלא מאאמ"ר שליט"א על המדרש (בר"כ, יב) בגדי אדם הראשון שהן רחבים מלמטה וצרים מלמעלה. כיון

שֶׁהַבְּגָדִים הַגִּשְׁמִיִּים מְמַשִּׁיכִים עַל הָאָדָם לְנָשִׁים שֵׁשׁ לַקְּלָפוֹת אַחִיזָה בַּחֶלֶק הַתַּחְתּוֹן
 אֹרוֹת מְקִיפִים שְׂדוּחִים אֶת הַקְּלָפוֹת, שְׁלֵהֵן, כְּמוֹבָא כְּמוֹבָא בְּזֵהָר (ויקהל קצו:) עַל
 כְּמוֹבָא בְּכֹנּוֹת בְּרַכַּת מְלָבִישׁ עֲרָמִים הַפְּסוּק "רַגְלֶיהָ יִרְדּוֹת מְנוֹת". וְהוֹסִיף
 לְהַרְשׁ"ש. ה' עָשָׂה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּגָדִים הַרַה"ג ר' צְדוֹק נִיסָן שְׁלִיט"א בְּשֵׁם
 רַחֲבִים מְלַמְטָה, שֵׁיגְנוּ עָלָיו בְּאִפֵּן יוֹתֵר הַמַּהְרֵשׁ"א אֶלְפַּנְדְּרִי זצ"ל שֶׁקְּבָלָה בִּידֵי
 רַחֲבִי מִהַקְּלָפוֹת שֶׁעָקַר אַחִיזָתָם בַּחֶלֶק חֲכָמֵי הַסְּפָרְדִּים עַל בְּגָדֵיהֶם, שֶׁכֵּן הָיוּ
 הַתַּחְתּוֹן שֶׁל הַגּוֹף, וּמִזֶּה נִלְמַד לֹא לְלַבֵּשׁ מְלַבּוּשָׁיו שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ, וְאֲכַן הֵם
 בְּגָדִים צָרִים, בְּפָרֵט בַּחֶלֶק הַתַּחְתּוֹן, וּבְפָרֵט מְתַרַחֲבִים מְלַמְטָה.

נספח למאמר צניעות האשה על דרך הפשט

נכתב על ידי תלמיד חכם שליט"א החפץ בעילום שמו

עיקרו - לבאר ענין אחריות הבעל לצניעות הלבוש של אשתו

וגם יבאר כמה יסודות כלליים בנושאי הצניעות בדורנו

[נערך בצורת שאלות ותשובות]

לך הטעיית היצר גדולה מזו? וחיוב מוחלט הוא לדבר בזה בפרהסיא בין מהבימה בין בשיעורים לחבורות ועם יחידים בכל מיני הסברה.

בספר 'עולמות של טהר' [עמ' י'], הובאו מכתבים מהג"ר שמואל הלוי ואזנר, האדמו"ר מבעלזא, הג"ר עובדיה יוסף, הג"ר ניסים קרליץ, הג"ר מיכל יהודה ליפקוביץ, הג"ר שמואל אויערבאך, הג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א ועוד, הקוראים לכל בת ישראל לקבוע לימוד קבוע בספרים העוסקים בהלכות צניעות הלבוש, וכן מכתב מהג"ר אהרן ליב שטינמן שליט"א שכתב "צורך גדול הוא להרבות בקביעת שעורים בהלכות אל".

הג"ר משה שטרנבוך שליט"א, כתב [נדפס בתחילת ס' 'עוז והדר לבושה'] הגיע לידי ספרו עוז והדר לבושה בעניני צניעות, והוא חיבור נפלא לעורר בנות ישראל לדיני צניעות, וספרו נתפשט וברוך ה' מביא תועלת מרובה. ומאחר דיש מקומות שהנשים מתקשות לעמוד על הכוונה בדיוק, לכן עומד להוציא לאור עולם הוספה עם ציורים להסביר הדברים. ואין בהציורים האלו שום חסרון בצניעות חס ושלום, ולכן אם כי לא נהגו אבותינו בציורים כאלו, מכל מקום כיון דעיקרו להתלמד בא, והוא עבור נשים לבד ובס"ד יהא בזה תועלת מרובה, שלוחי דקמאי אנן לפסוק שבכהאי גוונא מותר להסביר בציורים, ואין ללמוד מזה למקום אחר.

ויש להביא מקור לכל זה בחז"ל, [ויקרא רבה יט ג] ר' שמואל בר יצחק פתר קריא בפרשיותיה של

שאלה: לכאורה זה לא צנוע לעסוק בנושאי צניעות, וא"כ אולי עדיף שכל אחד יחשוב לבד מה נדרש ממנו.

תשובה: ודאי שהיה עדיף אילו כולם היו נוהגים כשורה ולא היה צורך לדבר על זה, אך כיון שהמציאות היא שהנושא צריך חיזוק רב, לכן הורו גדולי הדור כי לא זו העת לשתוק, ואדרבה יש חובה לעסוק בנושאים אלו. בדורנו יצאו לאור כמה ספרים בנושאי צניעות הלבוש לנשים, כגון 'עוז והדר לבושה', 'מלבושי כבוד', 'משבצות זהב לבושה' ועוד, והמעין בהסכמות ימצא כי כל גדולי הדור תומכים בהחלט בעיסוק בנושא, ולא נוכל להעתיקם כי רבים הם.

ובהקדמה לספר 'חוקת ישראל' בעניני צניעות ושמירת עינים, כותב המחבר הג"ר אלעזר בריזל: וכן שמעתי מפי גדול הדור רבינו בעל החזון איש כאשר הראיתי לפניו הקונטרסים מספרי זה הוטב בעיניו ברך אותי ברכת ברכה והצלחה וכה אמר: זה הוא הדרך הנכון שעל ידו נוכל להשפיע. ועוד עלינו החוב להפיץ חוברות הסברה בעד המון הפשוט להודיע להם איך מזיק תלבושת השחץ והפרוץ.

וכתב הג"ר אהרן קוטלר זצ"ל [משנת ר' אהרן ח"ג מאמר קדושת ישראל] ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים, יש רבים הנמנעים לדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים. בדור פרוץ וירוד בכל העניינים בהלבשה, בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו היפך הצניעות! היש

אשתו ובניו ובני ביתו ומזהירין ופוקד דרכיהן תמיד עד שידע שהן שלמין מכל חטא ועון הרי זה חוטא שנאמר "וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא". וכן כתבו בטור ובשולחן ערוך [אבן העזר סי' קע"ח סעיף כ"א]. וכן החפץ חיים בס' 'גדר עולם' [פ"ו] האריך בחובת הבעל להוכיח את אשתו בענין צניעות הלבוש. וב'פלא יועץ' [ערך אהבת איש ואשה] כתב: **ועליו מוטל להוכיח בנועם שיח, ולהדריכה בדרכי הצניעות.** הרי מפורש שזה חיוב גמור ליקח אחריות על מעשי אשתו. ואין שום סיבה שזה ישתנה בדורנו, והן אמנם שבדורנו הבריות חלשות יותר מאשר פעם ולכן יש לזהר יותר שיהיה בדרכי נעם וכמו שיתבאר להלן, אבל גוף ההלכה לא השתנה כלל.

ודבר גדול מצאנו לרמ"ע מפאנו [מאה קשיטה סי' ל"ז] "ופקדת נוך ולא תחטא", אזהרה לאדם לנכח על עצמו ועל בת זוגו נסתרת שגם היא לא תכשל, וכבר בארנו במקום אחר הטעם לדקדוק לשון הקדש שעשה פועל אחד משותף לשניהם שהוא בסוד אדם וחיה זו פרצופין נבראו. וכוונתו, דכיון שהאדם ואשתו הם גוף אחד, לכן כל חטא של האשה הוא בעצם חטא של הבעל דאחד הם, ולכן כתב הכתוב "ולא תחטא" שזה קאי גם על האיש בלשון נוכח, וגם על האשה בלשון נסתרת, לרמז שהחטא שלה הוא גם חטא שלו.

שאלה: יש כאלו הסבורים, שאם הבעל לומד בהתמדה ובחשק, לא כל כך משנה מה האשה עושה ולובשת. האם זה נכון.

תשובה: מובא ברבינו בחיי [דברים י, יז] "ולא יקח שחד", עבירה בשביל מצוה, שאינו אומר הרי שעשה אלף מצות ועשה עבירה אחת אחסר לו מצוה אחת מפני עבירה שעשה וילך המצוה כנגד העבירה, אלא הוא מענישו על אותה עבירה יחידית ונותן לו שכר על רבוי המצות כלן. וכתב הרמב"ן [דברים כג, יט] "לא תביא אתנן זונה", הזונות יעשו באתנן שלהם מצות, חושבות לכפר על חטאתן, ולכן אסרה תורה אתנן לכל נדר כי עתה יוסיפו לחטוא בהן.

תורה, אף על פי שנראות כאלו הן כעורות ושחורות לאומן ברבים, כגון הלכות זיבה ונגעים נדה ויולדת, אמר הקב"ה הרי הן עריבות עלי וכו'.

וראה דבר נפלא שכתב הג"ר מרדכי גרוס שליט"א, [במכתב שנדפס בס' מלבושי כבוד עמ' צט], שמביא טענת חכם א' כי אין לחבר לאנשים קונטרס בעניני צניעות לנשים, ומשיב על זה בהא ודאי קסמך המחבר שליט"א על אמונת אומן דגדולי הדור שליט"א, אשר סמכו ידיהם על חיבורו והפצתו, ובכל אשר יחליטו מנהיגי גדולי הדור שליט"א, יש להתבטל לדעתם, והנה יסוד מוסד, דבדברים הנצרכים ל"דעת תורה" לא שייכא אלא לגדולי הדור אשר מן שמיא נשלחו להא מילתא להאיר הדרך בהנהגת הכלל והפרט, ולא שייכא בהא דאפשר לחלוק בהלכה השייכת לחד מארבע חלקי הש"ע, אלא תליא כפי עמלו וקירבתו לתורת ה' איכא עליו רוח ממרומים להשיג את האמת. ומי שאינו במדרגה זו אינו בר פלוגתא משום שאין הוא משיג כלל ההכרעה בזה וכו'.

שאלה: מדוע זה אחריות הבעל מה שאשתו עושה, אדרבה יש אמרה נפוצה שבעל אינו צריך לחנך את אשתו. וגם הג"ר ישראל סלנטר אמר: תדאג לרוחניות שלך ולגשמיות של חברך.

תשובה: אכן בימינו רווחת ההשקפה שהבעל אינו אחראי למעשי אשתו, אלא רק צריך לדאוג לרווחתה הגשמית, וברוחניות עליה להסתדר לבד עם מעט התורה והיראת שמים שרכשה בילדותה. יש ללמד זכות על מפיצי דעה זו שכוונתם טובה, דכנראה שנתקלו בבעיות רבות של שלום בית שנבעו מכך שהבעל ניסה לחנך את האשה בצורה לא נכונה, ולכן קבעו להם את הכלל הנזכר לעיל.

אך למעשה זו טעות מוחלטת, שהרי מבואר בגמ' [שבת נד:] כל מי שאפשר לו למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו. וכתב הרמב"ם [הל' סוטה פ"ד הלכה י"ט] וכל שאינו מקפיד על

אשתו, בדרכי נועם, לעשות כל דבר שהוא, ולוותר על כל דבר שהוא. הוא יודע כי אם הוא משמיע באזניה מחמאות אחדות כי היא 'בעלת בית' טובה, היא תיהפך לחסכונית ביותר. ואם יאמר לאשתו עד כמה היא נאה בשמלה שקנתה לעצמה בשנה שעברה, היא לא תמיר אותה אפילו בשמלה המפוארת ביותר.

שאלה: האם מותר לבעל להעלים עין ממלבושיה הלא צנועים מנימוק של שלום בית.

תשובה: אמרו חז"ל [בראשית רבה נ"ד ג'] א"ר יוסי בר חנינא התוכחת מביאה לידי אהבה, שנאמר "הוכח לחכם ויאהבך", היא דעתיה דרבי יוסי בר חנינא דאמר כל אהבה שאין עמה תוכחה אינה אהבה. הרי מבואר, שלפי התורה תוכחה דוקא מרבה אהבה ולא ממעיטה אותה, ונראה הביאור, דכשמוכיחים בצורה הנכונה, אז המוכח מרגיש שהמוכיח דואג לטובתו האמיתית ומסייע לו להשתפר, ולכן זה מוסיף אהבה. ומי שתוכחתו גורמת את ההיפך, כנראה שעדיין לא למד כיצד מוכיחין.

שאלה: האם כשמדברים בעד הצניעות הכוונה בעצם נגד יופי לאשה.

תשובה: בחז"ל מבואר שיופי הוא מעלה לאשה, כמובא בגמ' [תענית לא]. אין אשה אלא ליופי, וכן מובא בגמ' [יבמות סג]: אשה יפה אשרי בעלה מספר ימיו כפליים [ועי' 'עיון יעקב' שם], וכתב רבי צדוק הכהן [ישראל קדושים' ו] דעיקר היופי שייך בנשים כמו שאמרו שופרד לנשי בפרק הפועלים. והאמהות הקדושות נשתבחו ביופין כמבואר לגבי שרה [בראשית יב, יא], לגבי רבקה [בראשית כד, טז] ולגבי רחל [בראשית כט, יז], וכן לגבי צפורה אשת משה [רש"י במדבר יב, א] ומרים הנביאה [סוטה יב].

יתירה מזו, היופי שבאדם נובע מהנשמה האלוקית שבו כמ"ש המהר"ל [ח"א חולין ס]. והפאר והיופי דבר זה הוא מצד ענין אלקי שיש בנבראים, שאין היופי מתיחס אל הגשמי כלל. וניתן להביא ראיה לדברים, שהרי תמיד דבר חי הוא

ואדרבה, ברור שלימוד התורה גורם לתביעה יותר חזקה לשלמות המעשים, שהרי מובא בירושלמי [ברכות פ"א ה"ב]. **הלמד שלא לעשות נוח לו אילו נהפכה שילייתו על פניו ולא יצא לעולם.** ויש להקשות לאותם אברכים יקרים אך טועים: כשאתם מגיעים לפרשת "ולפני עור לא תתן מכשול", מה אתם דורשין בה.

שאלה: מי שכבר ניסה פעם להעיר לאשתו ולא הועיל, האם יש דרך שיוכל להשפיע עליה.

תשובה: מרן הסטייפלר זצ"ל כתב [אגרות קדש א] כידוע עיקר תקות האשה בעולמה הוא שיהא לה בעל האוהב אותה וכשהיא רואה שזה אינו, כמעט שקרוב לפקוח נפש מרוב צער ויגון על היותה גלמודה כאלמנות חיות. וממילא, כאשר הבעל משדר לאשתו שהוא יאהב אותה יותר אם תשמור על הצניעות, ומאידיך הוא גורם לה להבין שמלבושים לא צנועים מפחיתים את האהבה, האשה תקלוט את המסר, ותעשה כל מאמץ כדי למצוא חן בעיני בעלה. וזה יסוד ידוע לכל מי שמבין קצת את מהות חיי הנישואין המתוקנים.

מובא בספר 'עוז והדר לבושה' [עמ' 95] לפני כמה שנים דרש מרן הרב שך זצ"ל בפני אברכים, בנושאים הקשורים לצניעות. לאחר השיעור, ניגש אליו אברך צעיר וטען כי הוא כבר התייאש מלנסות להשפיע על אשתו בנושאים אלו, משום שהיא אינה מוכנה לקבל את דבריו. השיב לו מרן זצ"ל: חז"ל אומרים שבאופן טבעי אשה רוצה לעשות רצון בעלה, ורק נשים בודדות מתעלמות מבקשות בעליהן. לכן, אם באמת היית רוצה שאשתך תתלבש באופן הכשר בתכלית, קרוב לודאי שהיא היתה מסכימה לכך. כיון שהיא מסרבת, נראה כי בעצם גם לך זה לא חשוב באמת, ואשתך מבחינה בחוסר הכנות שבך.

ולהבדיל, נביא גם דעת איש מקצוע נכרי, שכתב כך: כל גבר יודע כי הוא יכול להביא את

¹ דבריו הובאו [בשינויי לשון קלים] בספר כיצד תרכוש ידידים והשפעה עמ' 239

לפניו רבונו של עולם אם עלינו לא חסת על קדושת שמך הגבור למה לא תחוס, ועליה קונן ירמיה בת עמי חגרי שק והתפלשי באפר אבל יחיד עשי לך מספד תמרורים. ואומר העיון יעקב' דבר מבהיל נראה לי דאתי לאשמעינן שזה היה חטאה לפי שמן הראוי להיות כל כבודה בת מלך פנימה ובפרטות זו שהיתה יפה ביותר להצניע את עצמה שלא להסתכל ביפיה על כן נענשה ככה.

ואמנם כתב ב'שבט הלוי' [ח"ו סי' לג] שאין איסור לאשה להתלבש באופן נאה ומכובד מחוץ לבית, ואפי' אם בבית אין מתלבשת נאה ובחוץ כן, הרי זה דרך העולם ואין בידינו למחות, כל עוד הלבוש עונה על גדרי הצניעות שהותרו על ידי הרבנים, עכ"ד ה'שבט הלוי'.

שאלה: הרבה בעלים טוענים שנסותיהם צריכות להראות כפי שהן נראות, כדי להגן עליהם מפני היצר, ואם זה מפריע לאחרים, הרי חייך קודמים.

תשובה: ודאי שביסודה של טענה זו מצויה אמת מסוימת, שהרי מבואר בחז"ל שאשתו של אדם מצילתו מן החטא, אך אם עושים זאת על חשבון אחרים הרי זו מצוה הבאה בעבירה. והרי ידוע שכוונה טובה אינה מספיקה, צריך גם שהמעשה עצמו יהיה נכון לפי ההלכה ודעת תורה. דוגמא לדבר מהבמות שהיו עושים בזמן בית ראשון, שמבאר הנצי"ב [העמק דבר] במדבר טו, מא] שכוונתם היתה טובה שרצו להרגיש קרבת ה', אך למעשה זה איסור כרת, הרי רואים שגם עם כוונה טובה ניתן להכשל בגרוע ביותר.

יטען אדם, מה לי ולרוחניותו של חברי, הלואי שאזכה לדאוג לרוחניות שלי. ובכן, ידוע מאמר חז"ל [שבועות לט]. כל ישראל ערבים זה בזה, אך אולי סבורים שזה פתגם נאה גרידא, ולא מספיק יודעים את הגדר ההלכתי שבזה, והענין מבואר בגמ' [סוטה לז: ורש"י שם ד"ה אמר רב מרשיא], שכל יהודי נתחייב במתן תורה בתר"ג מצוות כפול שש מאות

יפה יותר, ומאידיך האדם היפה ביותר כשהוא מת, בבת אחת סר כל יפיו, אין זה אלא משום שהיופי נובע מהנשמה האלוקית השוכנת בו. וברור שבכל זה אין הכוונה רק ליופי הטבעי אלא גם ליופי הבא על ידי מלבושים ותכשיטים, שהם בסופו של דבר מחזקים את היופי של האדם עצמו, ואילו עמדו לעצמם לא היה בהם כמעט יופי.

אך, היופי הוא מעלה כל עוד הוא משמש לעשיית רצון ה'. ברגע שהוא מנוצל באופן הנוגד את רצון ה' הוא נהפך לדבר שלילי, שהרי נאמר בפסוק [משלי לא, ל] "שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל", ופי' הגר"א [קול אליהו ויצא אות ל'] שקר החן והבל היופי היינו כשהן בלתי יראת ה', והם כנזם זהב באף חזיר, אבל אשה יראת השם היא תתהלל ר"ל דגם החן והיופי תתהלל. וכן פי' החיד"א [פתח עינים סנהדרין ק:].

ואדרבה, נראה לומר שדוקא בגלל שהיופי מגיע מהניצוץ האלוקי שבאדם, לכן המשתמש בו נגד רצון ה' חטאו גדול יותר, ועל דרך שכתב באגרת הרמב"ן כי המתגאה בלבו על הבריות, מורד הוא במלכות שמים, כי מתפאר הוא בלבוש מלכות שמים שנאמר ה' מלך גאות לבש. ובאותו אופן יש לומר על המשתמש ביופי נגד רצון ה' שהוא כמשתמש בכתרו של המלך לבזות את המלך חס ושלו.

מעתה יש לחקור, מתי היופי הוא טוב ומתי הוא רע. אמרו חז"ל במדרש תנחומא [וישלח פ"ה]: **רבנן** אמרי אף בחול אסור לצאת בהן בתכשיטין לרשות הרבים מפני שהעם מסתכלין בה ופגם הוא לאשה שלא נתנו תכשיטין לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן לתוך ביתה שאין נותנין פרצה לפני הכשר ביותר לפני הגנב. מבואר כאן, שעיקר המקום להתקשט הוא בתוך הבית.

ומובא בגמ' [גיטין נח]. אמר ריש לקיש מעשה באשה אחת וצפנת בת פניאל שמה צפנת שהכל צופין ביופיה בת פניאל בתו של כהן גדול ששימש לפני ולפנים שנתעלל בה שבאי וכו' [עי"ש נוראות] ונתפלשה באפר אמרה

אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים, שזה מספר היהודים שהיו אז, וכלומר שכל אחד נתחייב להיות אחראי שכל כלל ישראל יקיימו את כל המצוות. וזה לא ענין מוסרי אלא חיוב הלכתי גמור, ואכמ"ל. ואמנם, כוחות כל אדם מוגבלים, ואין הוא יכול לפעול כל כך הרבה, אבל לכל הפחות שלא יעשה את ההיפך, ולא יזיק למצבו הרוחני של חברו.

ומלבד הענין של הכשלת אחרים באיסור הסתכלות והרהור, יש לקחת בחשבון גם את הצער, כלומר כשגבר או בחור הולכים ומולו עוברות נשים שאינן לבושות על פי גדרי הצניעות, והוא נאלץ להסיט את ראשו באי נוחות, ואולי גם להתמודד עם טרדת ההרהורים, הרי בעצם נגרם לו צער, ומדוע שלא נתחשב בצערם של אחרים. והרי חז"ל אמרו [חגיגה ה.]: **"כי את כל מעשה האלקים יביא במשפט על כל נעלם"**. מאי על כל נעלם אמר רב זה ההורג כינה בפני חברו ונמאס בה ושמואל אמר זה הרק בפני חברו ונמאס. וא"כ גם כאן מחובתנו להתחשב באחרים.

וגם זה פלא גדול, שמצד אחד אכשר דרא, ורוב הנשים משתדלות לקיים המצוות כהלכתן, כולל תשליך וכל נדרי שהם מנהגים, וגם תקיעת שופר ופרשת זכור שנשים פטורות מהן מעיקר הדין. אך כשמגיע ענין הצניעות, שהוא חיוב מעיקר הדין וכרוך בכמה איסורים דאורייתא, בזה אין מספיק הקפדה.

והרי אין מדובר כאן בענינים שוליים, באיזה הנהגה טובה בעלמא. מדובר בענין יסודי ביותר, שמהווה את עיקר צורתה הרוחנית של האשה. כתב הגר"א [באגרתו, נוסח ארם צובה, מובא בעוז והדר לבושה' עמ' 38]: **ותבלין שלו לזכרים עסק התורה, ולנקבות הצניעות**. והמהר"ל כתב [גבורות ה" פרק ס']: **הרי שנשתבחו האמהות בפרט בצניעות, כי עיקר שבח האשה ומדרגתה העליונה היא הצניעות**. ובעל הפלא יועץ' כתב [חסד לאלפים' אר"ח סי' ג' סק"ד]: **וכל אשה המרבה להזהר בדרכי הצניעות הרי זו משובחת. וכמעט כל עונש האשה בעולם הזה ובעולם הבא וזכייתה לעולם הבא תלוי בזה**. הרי מבואר מדברי רבותינו, שכל קומתה הרוחנית של האשה תלויה במידת צניעותה, וא"כ איך אפשר להניח לזה לזלזל בזה, ודדא חסר מה קני.

ידוע המעשה בנצ"ב מוואלז'ין, שפגש קבוצת בחורי ישיבה משוחחים בחדרם, שאל אותם, מדוע אינכם לומדים. ענו לו, אנו משוחחים על היצר הרע ותכסיסיו להכשיל בני אדם. ענה להם: "אתם יודעים מה היצר אומר עכשיו? דברו עלי, תשמיצו אותי, העיקר שלא תלמדו". אותו הדבר, אומר הגר"ר

אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים, שזה מספר היהודים שהיו אז, וכלומר שכל אחד נתחייב להיות אחראי שכל כלל ישראל יקיימו את כל המצוות. וזה לא ענין מוסרי אלא חיוב הלכתי גמור, ואכמ"ל. ואמנם, כוחות כל אדם מוגבלים, ואין הוא יכול לפעול כל כך הרבה, אבל לכל הפחות שלא יעשה את ההיפך, ולא יזיק למצבו הרוחני של חברו.

שאלה: אולי הרבנים מדקדקים עלינו יותר מדי, אולי אפשר למצוא היתרים לפי ההלכה להצדיק את הלבוש המקובל היום ברחובותינו. תשובה: כשאתה מחפש שידוך לבתך, האם תיקח חתן שלומד שעה ביום? הרי לפי ההלכה, אדם שעובד כל היום וקובע עתים לתורה, יוצא ידי חובת מצות תלמוד תורה מדאורייתא, ואין בזה שום עבירה. ואם כן, למה לא נסתפק בזה? ועוד: למה אתה משלם 20 ₪ לקילו על עוף בד"ץ? קנה ב-10 ₪ עוף בהשגחת הרבנות, יותר זול ויותר פשוט! תאמרו שזה אסור? מי שיברר לפי שורת ההלכה ממש, כנראה ימצא שלפי ההלכה אפשר לסמוך כאן על עד אחד נאמן באיסורים ורוב מצויין אצל שחיטה מומחין וכו', ובדיעבד זה לא טרף. אז למה לא? למה לא?!

והתשובה ידועה, שאי אפשר לבנות יידישקייט המבוססת על קולות ותירוצים. מי שפוסע כל הזמן על הגבול האדום, סופו שימצא את עצמו מעברו השני של הגבול. ולכן אדרבה,

בליטא לפני השואה, ידוע שרוב הנשים לא כיסו את ראשן, אפילו נשות כמה רבנים חשובים. וכי זה שינה את האיסור דאורייתא לילך בגילוי ראש?
באירופה לפני השואה, רוב ההורים והבנות לא רצו להשתדך בבני תורה, והם היו נשאים בשיבות עד שהלבינו שערותיהם.

די בדוגמאות אלו ללמד, שלא תמיד מנהג ישראל תורה, ולפעמים הוא אותיות גהנם, כמו שכתוב בשו"ת בעלי התוספות סי' יא בשם ר"ת, וז"ל: **מנהג זה גהנם למפרע.**

ואמרו חז"ל [ילקוט שמעוני ישעיהו פרק ל רמז תלו]: **רבי פנחס ורבי חוניא, לפי שהרשעים אומרים כמה רבואות גיהנם מחזקת: מאתים רבוא, שלש מאות רבוא, כמה רשעים בכל דור ודור. אמר הקב"ה כל מה שאתם חוטאים בעולם אף היא מתפתה בכל יום ומרחבת ומעמקת שנאמר כי ערוך מאתמול תפתה.**

שאלה: **אנו רואים גם נשים ובנות מהמשפחות הכי טובות, שלבושן אינו עונה על גדרי הצניעות. איך מסבירים את זה.**

תשובה: אין צורך בהסברים מעמיקים לתופעה. יצר הרע יש לכל אדם, גם אם הוא ממשפחה טובה. והקב"ה כמובן אינו נושא פנים לאיש, ודן כל אדם מכל מעמד, לפי מעשיו בדיוק.

בספר 'קדושת החיים' [עמ' תד], מסופר כי החפץ חיים ראה פעם את נינתו שאינה לבושה כראוי, ונאלץ להעיר לאביה על כך. ושם [בעמ' תיא] מסופר על הגר"ש סלנט שנכדתו שינתה ממלבושי הצניעות שהיו מקובלים אז, ורק כשהוא איים עליה שאם לא תחזור בה הוא יכריז בכל בתי הכנסיות שזה נגד רצונו, חזרה בה. הלא תראה כי אין חדש תחת השמש, ויצר הרע תמיד תקף את כולם מגדולי הגדולים עד קטני הקטנים.

שאלה: **מדוע בהלכות צניעות הכל אסור ואסור ואסור, מדוע הטילה התורה כ"כ הרבה הגבלות.**

יוסף צבי ויינר [בספר 'חיי הבחירה הנוה' עמ' 113] לגבי צניעות הנשים. לא אכפת ליצר שכל הזמן ידונו בנושאי הצניעות, וידברו על הקשיים שבה, העיקר שלא יתלבשו צנוע.

שאלה: **כיצד יתכן שדרישות הצניעות של הרבנים צודקות, אם רוב הנשים בציבור שלנו לא מקפידות עליהם.**

תשובה: התנהגות של רוב הציבור לא בהכרח משקפת את הנכון והצודק. סקרי דעת קהל, יש להתחשב בהם רק בפוליטיקה ובשיווק מוצרים, לא בשאלות של השקפה והלכה. אמרו הקדמונים: **האמת כבידה ונושאה מועטים** [מאירי משלי ג, ח]. **אדרבה** אם נבדוק את ההיסטוריה של כלל ישראל נמצא כי פעמים רבות הרוב טעה בדרכו, והצדק היה עם המיעוט:

ביציאת מצרים, כתב רש"י [שמות יג, יח] שיצאו אחד מחמשה וד' חלקים מתו בשלשת ימי אפילה, ובתנחומא [בשלח פא] יש דעה שיצאו אחד מחמשת אלפים. מבהיל הדבר לחשוב, כי אדם אחד עמד נגד ארבעת אלפים תשע מאות תשעים ותשעה איש, והצדק היה עמו.

בחטא המרגלים, עשרת נשיאי העדה וגם כל העם הוציאו דיבת הארץ רעה, ויהושע וכלב נשאו לבדם את דגל האמת.

בימי גדעון, מסופר בשופטים [פרק ז'] שמתוך עשרות אלפי אנשי צבא שרצו להלחם נגד מדין, נמצאו רק שלש מאות איש שלא עבדו לבעל.

בימי אליהו, כתוב במלכים [יט, יח], **"והשארתיו בְּיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֱלֹפִים כָּל הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לְבַעַל וְכָל הַפָּה אֲשֶׁר לֹא נִשְׁק לֹ"**.

בימי מרדכי, איתא בחז"ל [אסתר רבה ז, יג], **כיון שראה מרדכי כך עמד והכריז עליהם ואמר להם לא תלכו לאכול בסעודתו של אחשורוש, ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו "כולם" לבית המשתה.**

בימי היוונים, רוב העם הושפעו מהיוונים ורק מעטים נשארו נאמנים לה', עי' [סנהדרין מו]. וברש"י ד"ה אלא שהשעה.

המנעל יש בו חוסר צניעות ממילא זה אביזרייהו דגילוי עריות. וז"ל המאירי: **שכל שבפרהסיא כבר ביארנו אפילו בחלקים ממנה יהרג ואל יעבור, ופירשנו בה אפילו למפסק ערקתא דמסאנא, כלומר אפילו שינוי חק שלנו לעשות כחוק שלהם שאנו רגילים להדביק המנעל ברגל על ידי רצועות והם על ידי חוטין ושלנו מורה צניעות יותר, או שהם נוהגים ברצועות אדומות ואנו בשחורות וכל שכן בגלוי עריות שמישראלית לגוי. ואף שלענין הלכה צריך עיון ולא ראינו למי שיפסוק כן, אך על כל פנים מצד המוסר ודאי שיש בזה כדי להוכיח שצניעות הלבוש הוא סעיף מסעיפי גילוי עריות.**

שאלה: הרי ביחס לפריצות המחרידה ברחוב החילוני, הלבוש של החרדיות מאד צנוע, ואם כן אולי זה מספיק ולא צריך להקפיד על שלמות בזה.

תשובה: לפי קבלת רבותינו, יש קשר הדוק בין התנהגותנו להתנהגות היהודים הרחוקים מתורה ומצוות.

כתב הספורנו [דברים לב, טו] **"וישמן ישורון ויבעט שמנת עבית כשית ויטוש אלוה עשהו וינבל צור ישועתו"**. הנה אתה ישורון קהל תופשי התורה ובעלי העיון פנית אל התענוגים הגשמיים ובזה עבית מהבין דקות האמת, ולפיכך נטש ההמון אלוה עשהו.

ומרן הגר"ז זצ"ל אמר, שלכאורה צריך ביאור למה דוקא מצות מצה ומילה נשמרים גם אצל החילונים, והרי אין אלו המצוות הכי קלות. אלא תירץ הגר"ז, שכיון שאצל שומרי התורה נשמרות מצוות אלו בשלמות לכן גם אצל החילונים זה נשמר, מה שאין כן בשאר המצוות שאצלנו יש חולשות, אצלם לא מקיימים בכלל [מובא ב'עובדות והנהגות לבית בריסק'].
אל החזו"א באו קבוצת ת"ח לשאול, שהם ראו יהודים משקה את גינתו באמצע שבת וכיצד עליהם למחות על זה? והשיב החזו"א בערך בזה הלשון: אם

תשובה: זו אכן שאלה מטרידה. עד כדי כך, שישנם חוגים מסוימים שהחליטו להקל קצת את המשא וסיגלו לעצמם אורח חיים יותר "משוחרר" ו"מאוורר". אך לפי דרכנו המסורה לנו ע"י גדולי ישראל מדור דור אין מקום לרפורמות בנושא, ואכן יש הרבה אסור ואסור. איך נוכל להסביר זאת?.

כתב ה'אור החיים' הק' [שמות יא, ה:] **וכבר הודיענו רז"ל כי כל מה שברא ה' במדת הטוב גם זה לעומת זה עשה האלהים בבחינת הרע, וכל בחינה ובחינה שיש בקדושה יש כנגדה בקליפה, והקליפה מתאמצת ומתחזקת לאחוז בה.**

והנה חיי הנישואין כדן מביאים קדושה גדולה, עד שמי שמים לרום, כמבואר בגמ' [סוטה יז]. ובזוה"ק [ויקרא פא.] שכל השראת השכינה על האדם היא דוקא על ידי הנישואין והקשר בין איש לאשתו, וכן באגרת הקדש לרמב"ן האריך שזהו סוד הכרובים שהיו במשכן בדמות זכר ונקבה ועליהם שרתה שכינה.

ודוקא משום כך, העמיד הקב"ה כנגדו את יצרא דעריות על כל סעיפיו וענפיו, שהוא היצר הקשה ביותר כמש"כ הרמב"ם [איס"ב כב, יח] **אין לך דבר בכל התורה כולה שהוא קשה לרוב העם לפרוש אלא מן העריות והביאות האסורות.** ודעת לנבון נקל, שאין הקושי רק בעבירה ממש, אלא גם בכל אביזרייהו גם כן קיים קושי מיוחד, וכוונתו יתברך בזה, שרק על ידי שהאדם יתרחק מכל איסורי עריות בכל סעיפיהם, רק על ידי זה יזכה לקדושה הנפלאה דאיש ואשה. ממילא נמצא שכל האיסורים האלו הם טוב מאד, שעל ידיהם יזכה אדם להשראת השכינה, שהיא טובתו ואושרו בזה ובבא.

וכשאנו מדברים על אביזרייהו דגילוי עריות, הרי זה כולל גם את ענין צניעות הלבוש, דהנה בגמ' [סנהדרין עד:] איתא דבפרהסיא ובשעת השמד יש למסור נפש אף על ערקתא דמסאנא, ורוב הראשונים לומדים שערקתא דמסאנא הובא כדוגמא למנהג בעלמא, אך המאירי שם לומד שזה מדין אביזרייהו דגילוי עריות, דכיון ששינוי

ואמרו בשם רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א [הובא בספר 'אוצרות אחרית הימים'], **שלפני ביאת המשיח ימתח הקב"ה חבל מקצה העולם ועד קצהו, וכולם יחזיקו בחבל, ואז הקב"ה ינענע את החבל בחזקה ורק מי שיתאמץ בכל כחו ויחזיק בחבל הוא יישאר ויזכה לביאת המשיח, וזהו חבלו של משיח**. נתבונן נא סביבנו, האם איננו מרגישים את הנענועים והזעזועים שנועדו להרחיקנו מדרך הקדושה הצרופה, ומה עלינו לעשות כדי להשאר מחזיקים בחבל.

אחרית דבר - למשמעותה של תקופה

פעמים רבות, כאשר רבנים ומחנכים מנסים להשפיע על אחרים בנושאי הצניעות, הם שומעים תירוצים וטענות שונות, טענות הבאות להצדיק את המעשים והמלבושים "המקובלים". תירוצים אלו, חלקם הגיוניים יותר וחלקם פחות, ויש מהם אפילו טענות חזקות שדורשות דיון ומחשבה מעמיקה. חלק מהם צוטטו בקונטרס זה, בראשי הפרקים.

יורשה לנו לבקש מהקורא היקר, לנסות לשכוח לרגע מהבעיות הפרטיות שלו עם הצניעות, ולהתרומם יחד עמנו לדיון כללי על נושא הצניעות בדורנו.

הלא מי שעניני בשר לו, יראה ויבחין, כי בעיות הצניעות בדורנו אינם מצטמצמות לנושא מסוים כמו לבוש, או הרהור. וגם לא למגזר מסוים, כגון גברים או נשים. וגם לא לגיל מסוים, ולא לחוג מסוים, ולא לעונה מסוימת בשנה.

כי כן, בעיות הצניעות תוקפות אותנו מכל עבר ומכל פינה, באויר בים וביבשה. באמצעים אנושיים - ע"י רבים שנפלו בקדושה ומפילים עוד אחריהם, ובאמצעים טכנולוגיים - כמו הפלאפון, הוידאו, והאינטרנט. מבפנים - בתוך המוסדות הכי טובים והמשפחות הכי מעולות, ומבחוץ - ברחובותינו המורעלים באלפי נושרים ונושרות רח"ל. בזמנים מיוחדים - כמו החופש או חג הפורים, וגם ביום-יום, ושבת-שבת. במקומות עבודה, כמו במקומות נופש. באוטובוסים והסעות, כמו במסעדות

יהודים כמוכם מטלטלים בשבת, אז היהודי ההוא משקה גינתו בשבת בפרהסיה. כוונתו הייתה שסומכים על עירוב מפוקפק. [ספר 'מעשה איש' ח"ו פב].

משמעות דבריהם, שבכל מצוה ומצוה בפני עצמה יש קשר הדוק בין התנהגותנו להתנהגות החילונים, וממילא גם לנידוננו בנושא הצניעות, אם אנו מרשים לעצמנו להתרפות מעט בזה, הרי זה גורם במקביל לירידה גדולה אצל אחינו הרחוקים [ואוי לאותה אחריות, שהרי מצבם חמור ביותר רחמנא ליצלן], ולהיפך אם אנו נתחזק בזה, זה יעצור במקצת את ההתדרדרות הנוראה שלהם.

שאלה: הרי כשמשיח יבא הוא כבר יסדר ויתקן את כל העולם. אם כן, לשם מה לנו לנסות לתקן את העולם כבר עתה.

תשובה: אכן, בביאת המשיח יסודר כל העולם, וכן מצאנו בפרטות בנושא הלבוש הבלתי צנוע, כמש"כ בספר ישעיהו [ג' יח-כג] וברש"י שם: **לעתיד לבא כשיבא הקב"ה להשיב את ישראל אליו יסיר ה' מהם את תפארת העכסים שלא יהו תולין תפארתם בנוי תכשיטי נשים ודברי נבלה**.

אך יש לחשוש כאשר הקב"ה יסיר את בגדי הנבלה, שלא יסיר יחד עמם גם את לובשיהם. דכתיב בזכריה [י"ג ח-ט] **"וְהָיָה בְּכָל הָאָרֶץ נָאֵם ה' פִּי שָׁנִים בָּהּ יִפְרָתוּ וְיִגְוְעוּ וְהִשְׁלִשִׁית יִתָּר בָּהּ. וְהִבְאִתִּי אֶת הַשְּׁלִשִׁית בְּאֵשׁ וַיִּצְרְפְתִּים כַּצֶּרֶף אֶת הַכֶּסֶף וּבַחֲנִתִּים כִּבְחֹן אֶת הַזָּהָב הוּא יִקְרָא בְשֵׁמִי וְאֲנִי אֶעֱנֶה אֹתוֹ אֲמַרְתִּי עִמִּי וְהוּא יֹאמֶר ה' אֱלֹקֵי".** וב'אבן עזרא' שם: והיה, שתי שלישיות העולם יכלו גם השלישית יבחן והנמלט הוא יהיה עובד השם. וברד"ק: **"והיה בכל הארץ", פירוש בכל ארץ ישראל ויש מפרשים בכל העולם כי גם מאומות העולם לא ישארו אלא הטובים שיהיו עובדי האל יתברך**. והגר"א כתב [פירוש על כמה אגדות, מאמר אית לן בירא בדברא], שלפני הגאולה העתידה יהיה שוב שלשת ימי אפילה כמו במצרים, ואז ימות כל מי שאינו ראוי לגאולה.

וחנויות. יכלה הנייר ולא יכלו התיאורים, על הורים הצופים בעצב בילדיהם שלא נראים כפי המצופה, על מחנכים הנאבקים ללא סוף בתופעות שליליות, על גדולי הדור הצועקים במר ליבם ולא תמיד לאזניים קשובות. ועל השכינה הקדושה, היושבת ובוכה, על בני עם קודש, זהב ופז מזוקקים שבעתיים, שנתעפרו בעפר.

מרב זה אינו מפתיע, הוא נצפה מראש בגמ' הקדושה [סוטה מט:]: שכ' **בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי, ובית הועד יהיה לזנות**, ואיתא בכתב יד של הרמ"ק [מובא בהקדמה לספר אילימה של הרמ"ק] כי בשית אלפי שנין מוטל על העולם לתקן את חטא אדם הראשון כפי סדר קומתו, כלומר שהדור הראשון תיקן את הראש אח"כ הצואר וכו' עד שבדורותינו מתקנים את העקב, שהוא החלק השפל ביותר באדם, וזהו עקבתא דמשיחא. עכ"ד. כיון שכך לא ייפלא על כי צלל הדור הזה לתהומות של שפלות, של כיעור ופריצות, אשר כמעט ולא ייאמנו. כי זהו החלק שלנו בתיקון העולם.

בעומדנו בזמן גורלי כל כך, מעט לפני קץ הגאולה, ואנו מוצאים את עצמנו בעיצומו של הקרב האחרון והמר ביותר, יש לכל יהודי הבחירה, אם להבין גודל השעה ולהצטרף לצבא הלוחמים בעד הקדושה, או להשאר בקטנוניותו, בצרות אופקיו, בשיקוליו האנוכיים, ולהסחף ככבשה בזרם הציבורי העכור.

הבעיה היא, שבמלחמה הזו, אין נייטרליות. היצר כבר החדיר למחננו כ"כ הרבה הרגלים של חוסר קדושה וצניעות, במגוון תחומים, כגון: בלבוש, במקומות עבודה, בפטפוטי פלאפון קולניים

הקדושה, נמצא אוטומטית בצד השלילי. **אין** אנו חוששים, שמא יחסרו לקב"ה חיילים. בספר 'טהרת הקדש' לרבי אהרן ראטה זצ"ל, [ח"א עמ' עג-עד] הקשה, הרי כתוב בזהר שהגאולה תהיה ע"י תיקון היסוד, ובמציאות אנו רואים להיפך שהעברות בכלל ישראל מתרבות מיום ליום, ואיך תבא הגאולה ע"י תיקון היסוד. ותירץ על פי רמזים בזהר, שהתיקון הנחויץ עבור הגאולה הוא בירור גדול של קדושה מתוך הטומאה, ולכן ירדה לעולם טומאה עצומה, ומאידיך אם ימצאו כמה יחידים שיתאמצו להחזיק בקדושה למרות הטומאה הסובבת, די בהם כדי להביא את הגאולה. עכ"ד.

וכבר מובטחים אנו כי לקץ הימים, דוקא כשהחושך הנורא יגיע לשיאו, אז יפציע בעולם אור הבהיר, אורו של משיח. הגאולה בא תבא, ולא על זה אנו חוששים. חוששים אנו לטובתו של כל יחיד ויחיד מבני ישראל, האם תהיה הגאולה בזכות מעשיו או למרות מעשיו, ואוי לאותה בושה.

תקותי עזה כי שורות אלו, שנכתבו מלב אוהב, בבחינת "נאמנים פצעי אוהב", ימצאו מסילות ללבבות, ויוסיפו עוד משהו בהתחזקות לכבוד הבורא יתברך ותורתו הקדושה.

חלק מההסכמות שנתנו לספר 'סוד החשמל'

Rabbi D. FRISCH
Batei Usheni 507
P.O.B. 5315
JERUSALEM E. Israel

דניאל פריש
ר"מ בישיבת הסניפים אש"ת מנכ"ל
מרכז פרוש בית מדרש על החולץ
אש"ת הישיבה
ראש ישיבת חיים ללימוד תורת האצילות
בתי אגודת 507 ת.ר. 5315
בתיקת ירושלים המבוא

הרב יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א
ראש ישיבת תורת חכם ללימוד הגנלה והגמטריה
רחוב אהלי יוסף 4
ירושלים תובכ"א

בס"ד

חשון תשס"ה

הנה נתכבדתי בפרי עטו של האברך היקר הרד"ג ר' יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א, בנו של ידידי רבי יעקב חזקיהו שליט"א, וברא כרעא דאבוה דעסיק באורייתא, תידי את תגובתו העלה בדפוס בספרו 'סוד החשמל', העוסק בדברים שהם כבשנו של עולם.

וכבר נודע מעלת זכות העסק בסתרי תורה ובספר הוזהר הקדוש בדור האחרון, ובפרט שיש בזה סגולה גדולה לקירוב הגאולה, בבי"א.

אשר על כן סמכתי על הרבנים הגאונים שעיינו בספר וקלטו בהסכמותיהם הגדפוסות, וגם אני ברך אברכו שיוכה להמשיך ולהתמיד באהלה של תורה, וחפץ ה' בידו יצליח לזכות את הרבים, ומגן ומגיה יתקלם עליהם.

החזות לכבודה של תורה ולומדיה באהבה רבה

ט"ו במרחשון תשס"ד

הובא לפני הספר סוד החשמל שכתב ידידו הרד"ג רבי יקותיאל זאב פיש שליט"א בן הרד"ג ידידי נפשי ר' יעקב חזקיהו שליט"א. שחולק בדרכי אביו ומחדש חידושים נפלאים בגנלה ובגמטריה, ושמוחתי לראות און שמקשר הגנלה והגמטריה, שזה בעצמו סוד החשמל. חש הוא בחינת נסתר בחינת חכמה, ומל הוא בחינת גולה בחינת בינה. בסוד עינים ממולות בחינת בינה, סוד הדיבור, ועינים חשות סוד שתיקה בחינת נסתר, (חגיגה יג.) והחשמל הוא חיבור שניהם יחד, ובדואי יצא מזה תועלת גדול בין ללומדי הגנלה שיתחילו להרגיש ענב צרכים לבאור של הנסתר, ובין ללומדי הנסתר שיתחילו להרגיש ששלימות השגת הפנימיות הוא רק ע"י הגנלה.

וידועים דברי הרד"ג המובאים ככתבי המקובל האלוקי ר' יצחק איזיק חבר בשער הקליפות דברי הנגמ' ברא בתורא עד: שהקב"ה ברא ליתן וכו' ונקבה ואלמלא נוקפין זה לזה מחריבין כל העולם כולו. מה עשה הקב"ה סרס את הזכר והרג הנקבה ומלחה לצדקים לעתיד לבא. ופירש רבינו הרד"ג דהזכר מרמז על תורה שכתב ולימוד הקבלה, והנקבה מרמזת על תורה שבע"פ, והקב"ה סרס את הזכר שאין שלמות היום בלימוד הקבלה, דהקב"ה נגז את האור בתוך היסוד, ממילא אין האור בשלמות בסוד סרס את הזכר. ובלמוד הגנלה הקב"ה הסתיר האור של האלקות לגמרי בסוד הרג את הנקבה וצריך עמל וטורח גדול לגלות את האלקות בסוד תחית המתים. ע"י שנוקפין יחד ומקשרים הגנלה והנסתר מתגלה האור האלוקי בין בגנלה בין בגמטריה.

וידועים דברי סה"ק עסק המלך דאילו רבינו הארי"י היה חי בינינו עד שנת שלי"ה (רבינו נפטר בסוף שלי"ב) היה מבאר כל הגנלה ע"פ נסתר והיה שלימות היחוד ע"י גילוי סודות התורה בשלימותם. וכן כותב האון הקדוש מקאמורא בשם מרן האלוקי הגבש"ט שנגלה לו בחלום ששאל הגבש"ט את רבינו הארי"י ז"ל למה דיבר בלשון מופשטת ולא בלשון העבודה ואמר לו אם היה נשאר בעולם היה עוד שלוש שנים היה מגלה את הנסתר מתוך הגנלה והיה בא משיח צדקנו.

ויה"ר שיע"ו נוכח תיכף ומיד לביאת נואל צדק ברחמים בבי"א.

חקי יצחק מאיר מורגנשטרן

ח' ו' יוסף יוסף

Rabbi CHAIM P. SCHEINBERG
Rosh Hayeshiva "TORAH ORE"
and Morah Hora'ah of Kiryat Mattersdorf

הרב חיים פינחס שיינברג
ראש ישיבת "תורה אור"
ומורה הוראה דקריית מטטרסדורף

הנה תלמידי האברך המופלג בתורה ויראת שמים הרד"ג יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א נשאו לבו בחכמה לזכות את הרבים בענינים עמוקים כבשנו של עולם, וכבר שבחוהו וקלטוהו רבנים וגאונים וזכר עמלו ויגיעתו כשביב טעם ודעת.

אך כידוע אין אני בא בהסכמות בפרט בדברים עמוקים אלו, ולא נצרכא אלא לברכה שיוכה לשקוד על התורה מתוך נחת ולחבר חבורים ולהפיצם בישראל להדגיל תורה ולהאדירה.

הכריח לכבוד התורה ולומדיה

חיים פינחס שיינברג

רחוב מנחם פרידמן 3 ירושלים, ת.ר. 6978, טל. 537-1513 (02), ישראל
2 Parim Merot St., Jerusalem, P.O.B. 6978, Tel. (02) 537-1513, Israel

BENAYAHU YSAHAR SHMUELI
Tzohar Hachochim "KAMAR SHALOM"

בנייהו יששכר שמואלי
ישיבת חסידים "נחל שלום"

ה'ה כ"ג ספט. תשס"ה

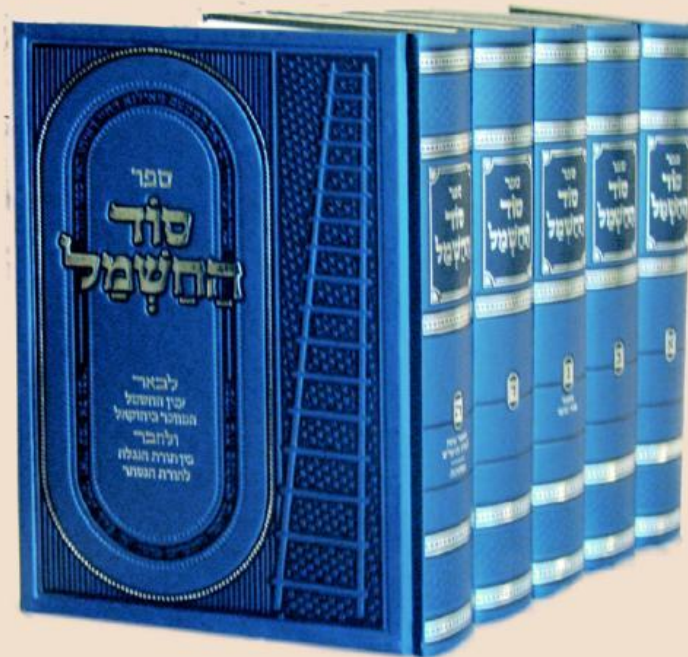
אמתי אהלי אהבה את הספר הנפלא סוד החשמל
אשר יצא עטו וזכו הכתב דעסין באהבה תשיוו דפרס
המארה בה"ז יקותיאל פ"ש שליט"א וכו' דרוש שליט"א
ואגון ומהב"ה פרס"ם הגמרה וכו' הוזהר בה"ה גמטריה
על ג' ושלח יקרא יר"ם ויגן ויגן ויגן ויגן ויגן ויגן ויגן
ויבטלן ויבטלן ויבטלן וכו' וכדו' מה שמה בלשון כ"י
ע"י יעקב יצחק הל' מקובלי מאג' אל הפאה
ויזן ג' וז' הב' אפ"ן רוב המאג' סבו גמלא ויזן
נקודת גמלא סוד הקב"ה וכו' דרוש נפלא ויגן
המאג' אלו אל אפ"ן אל ה"ה
אין נקודת מאג' סיפורי אצילות חוצץ וזכר זה אהבה
ספריה שלביא לקוב הפאה ואכ"ה הרבנים וזכר
אז"ל וז"ל ומה אכ"ה אפ"ן

בית ישראל ירושלים
הרב חיים פינחס שיינברג

ח' שיל"ג (תש"ס) ירושלים, ת.ר. 6978, טל. 537-1513 (02), ישראל
A. Shilo H. P.O.B. 28287 JERUSALEM Tel: 02-6221099 Fax: 02-6221001

**בעזרת השם יתברך
הופיע ויצא לאור
ספר 'סוד החשמל' ה' חלקים
לחבר בין תורת הנגלה לתורת הנסתר**

קרוב לארבעת אלפים עמודים ברוב פאר והדר.
הספר מנוקד וההדפסה מאירת עינים.
מאמר 'פתח לסדור הרש"ש' מורחב עם ציורים וביאורים חדשים.
מאמר 'סוד החצי' מועשר בהרבה הוספות חדשות.
מאמרים חדשים שטרם ראו אור.
מפתחות מיוחדים לאלפי ראשי תיבות וסופי תיבות בתנ"ך לפי סדר הפרשיות.

ניתן להשיג בירושלים

משפחת פיש רחוב גבעת שאול 30 טל 026537343

משפחת פיש רחוב גבעת משה 12 טל 025373351

בבני ברק

משפחת פיש רחוב קוטלר 21 פינת הרב שך 036188995

טל למשלוחים: 0573 109982

בארה"ב הפצה דרך וגשל משה שטרנליכט 7188530525

כמות מצומצמת תימכר במחיר מסובסד של 80 שקל בלבד לסט. כל הקודם זוכה

